

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLT : 4

Altmışbirinci İçtima

3 Kânunuevvel 1339 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa	Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	3:4	
2. — Sualler	4	
1. — Karahisarı Sahib Mebusu Ruşen Eşref Beyin; Galatasaray Lisesinde senei tedrisiye ortasında Maarif Vekâletince tatbik edilen dört maddelik hususun izahına dair Maarif Vekâletinden şifahi sual takriri (6/64)	4	
3. — Evraki varide	4	
Mazbatalar	4	
1. — Muş Mebusu Osman Kadri Beyin Nizamnamei Dahilinin tadiline dair (2/223) numaralı teklifinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası	4	
2. — Isparta Mebusu Mükerrerem Beyin Nisabı Müzakere Kanununun dördüncü maddesinin tadiline dair (2/222) numaralı	4	
teklifi kanunisinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası	4	
3. — Bozok Mebusu Süleyman Sırrı Beyin 1316 - 1317 tevellütlü telgraf muhabere memuru ve muavinlerinin hizmeti fiiliye askeriyelerine dair (2/224) numaralı teklifi kanunisinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası	4	
4. — Altın kaçakçılığından mahkûm Eşref ve Haşim efendiler hakkındaki (4/36) numaralı evraka dair İstida Encümeni mazbatası hakkında Adliye Encümeni mazbatası	4	
5. — Develi kazasının Şahmelek karyesinden Hacı Nebioğlu Seyfullah imzalı (4/35) numaralı istidaya tâyini muameleye mahal olmadığına dair Adliye Encümeni mazbatası	4:5	

	Sayfa	Sayfa
Teklifler	15	
1. — Mentese Mebusu Şükrü Kaya Beyle rüfekâsının Cuma tatili hakkındaki teklifi kanunisi (2/226)	15	çesi hakkında kanun teklifi ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası (2/225) 7:4,14:15,39:40
Takrirler	5	
1. — Konya Mebusu Kâzım Hüsnü Beyin Ruznamenin onüçüncü numarasını teşkil eden Konya ovasının iskâsı hakkındaki lâyiha ve teklifi kanununun Muvazenei Maliye Encümenine havalesine dair takriri	5	2. — Seyri Sefâna İdaresi 1339 senesi Bütçesinin 8 nci vapur ve romörkör mubayacısı faslına zam icrasına dair teklifi kanunisi (1/394) ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatasını 15:17,41:42
2. — Bitlis Mebusu Resul Beyin 1315 tevellütlülere kadar firari ve bakayayı askeriye affedildiği halde dairei intihabiyesinde bu sınıf efrattan Muacceliyeti Askeriye Vergisi alınmakta olduğundan istisnalarına dair temenni takriri (4/103)	5	3. — Elbise bedeli hakkındaki Kanunun birinci maddesinin tefsirine dair İcra Vekilleri Heyeti Riyaseti tezkeresi ve Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını (3/85) 17:20
3. — Bitlis Mebusu Resul Beyin Muş, Siirt, Diyarbakır caddeleri üzerinde tahribedilen köprülerin inşası temenniyatına dair takriri (4/102)	5	4. — Rüsümü Belediye Kanununun 19 neu maddesinin tefsirine dair İcra Vekilleri Heyeti Riyaseti tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatasını (3/54) 20:22
4. — Bitlis Mebusu Resul Beyin Bitlis Vilâyetinde Darülhilâfe medresesi küşâdı temenniyatına dair takriri (4/101)	5	5. — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 140 nci maddesinin tefsirine dair İcra Vekilleri Riyaseti tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatasını (3/53) 23:24
5. — İstanbul Mebusu Hâmidullah Subhi Bey ve rüfekâsının Rumeliden muhacret eden Türklere Âzayı Kiramın teberriâtta bulunmaları hakkında takriri (4/103 mükerrer)	5:6	6. — Rüsümü Belediye Kanununun 24 neu maddesinin tefsirine dair Dahiliye Vekâleti tezkeresi ve Kavanini Maliye ve Dâhiliye Encümenleri mazbatalarını (4/33) 24:25
6. — Hakkâri Mebusu Asaf Bey ve rüfekâsının Riyaseti Cumhur Bütçesinin müstacelen ve tercihan müzakeresi hakkında takriri	6	7. — Belediye Kanununun 19 neu ve İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 105 nci maddelerinin tefsiri hakkında Dahiliye Vekâleti tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatasını (3/55) 25:28
7. — Saruhan Mebusu Reşad Beyle rüfekâsının Divanı Muhasebat Heyetinin kanun mucbince yeniden intihabının icrasına dair takriri	22:23	8. — Temettü Vergisi taksitleri hakkındaki maddenin tefsirine dair (3/90) numaralı İcra Vekilleri Heyeti Riyaseti tezkeresi hakkında Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını 28:35
8. — Erzurum Mebusu Cazım Efendinin altın kaçakçılığından mahkûm Eşref ve Haşım efendiler hakkında Adliye Encümeni mazbatasının müzakere edilmesine dair takriri	35	9. — 12 Ağustos 1336 tarihli Kanun mucbince ikamet yevmiyelerinden dahi yüzde kırk tenzil edilip edilmeyeceğinin tefsirine dair Başvekâlet tezkeresi ve Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını (3/169)
4 — Âzayı Kiram muameleti	C	
1. — Genc Mebusu Dr. Ali Haydar Beyefendinin vefat ettiğine dair İstanbul Mümessili Adnan Beyden mevrut telgraf	6	10. — İstanbul Şûrayı Devletince 16 Marttan sonra verilen kararlar hakkındaki (4/20) numaralı Memurini Muhakemat Tetkik Encümeni Riyasetinin tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatasını
5. — Müzakere edilen maddeler	7	
1. — Hakkâri Mebusu ve İdare Memuru Asıf Beyin, Cumhuriyet Riyaseti Büt-	1	11. — Altın kaçakçılığından mahkûm Eşref ve Haşım efendiler hakkındaki (4/36) numaralı İstida Encümeni mazbatasına dair Adliye Encümeni mazbatasını 35:36

12. — Kastamonu vilâyeti Encümeni vilâyat âzasından Taşköprülü Tevfik Efendi hakkındaki evraka bir merci tâyin edilmesine Memurın Muhakemat Tetkik Encümeni Riyaseti tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (4/28)

33

13. — Cezayı nakdilerin beş misline iblâğına dair 17 Nisan 1338 tarihli Kanunun kontrato cezayı nakdilerine şümülü olup olmadığının tefsirine dair Adliye Vekâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/122)

36:33

BİRİNCİ CELSE

Bed'i müzakerat; saat : 1,40

REİS — Birinci Reisvekili Sabri Beyefendi

KÂTIPLER : Vasif Bey (Saruhan), Mahmud Bey (Siird)

REİS — Celse küşadedildi. Zaptı sabık okunacak ;

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Birinci Celse

Sabri Beyefendinin tahtı Riyasetinde imâkadederek zaptı sabık hulâsası kıraat ve aynen kabul olundu. Evrakı varideden havale muamelesine tabi olanlar havale edildikten sonra müzakeresi iktiza edenlerin berveçhî âti müzakeresi icra edildi. Birinci Fırka Yâveri Zekâi Efendinin İstiklâl Madalyasıyla ve kırkdokuz zâbitin de takdirname ile taltiflerine dair Müdafaa-i Milliye Encümeni; Kastamonu İstiklâl Mahkemesince beş sene kireğe mahkûm Araçlı Muhtar Ahmed'in affı hakkında, Firari ve Bakaya Kanununun ısdarı dolayısıyla tâyini muameleye mahal olmadığına dair Adliye Encümeni; 1338 senesi Kânunuevvel aşar taksitinin 1339 senesi Kânunisanisinin yirmisine kadar tecilli hakkındaki teklifi kanununin senei mezkûrenin müruruna binaen müzakeresine mahal olmadığına dair Kavanini Maliye Encümeni mazbataları kıraat ve kabul edildi.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun tadiline dair Antalya Mebusu Ahmed Sâki Beyle rüfekasının teklifi kanunilerinin şayanı müzakere olmadığı hakkındaki Lâyiha Encümeni mazbatası kıraat edildi ve cereyan eden müzakere neticesinde

Kanuni Esasi Encümenine tevdiî karargir oldu. Tefsirlere mütaallik mazbataların müzakere ve intacı için bir gün tâyin ve tahsis olunması hakkında Karesi Mebusu Vehbi Beyin takriri kıraat ve Pazartesi gününün tahsisi kabul edildi.

Badehu Feridun Fikri Beyin Dersim vilâyetindeki Pertek Köprüsüne ve Bayezid Mebusu Şefik Beyin Bayezid hududunda Karaköse kazasına kadar Ruslar tarafından yapılmış olan şimendiferlere mütedair Nafia Vekâletinden suallerine Vekil Muhtar Beyefendinin ve Şark şimendiferleri amelesinin grevi esbabına dair İstanbul Mebusu Yusuf Akçura Beyin Dahiliye, İktisat ve Nafia vekâletlerinden sualine, Dahiliye, İktisat ve Nafia vekilleri tarafından verilen izahat istima olunduktan sonra ruznameî müzakerata geçilerek Ziraat Bankası Müdürü Umumiîk maaş ve muhassetatı hakkındaki Muvazene-i Maliye Encümeni mazbatası müzakere edildi ve neticeî müzakerede sarfiyatı vakıranın hilâfı karar olarak Müdürü Umumiînin tâyini kararını veren Heyeti Vekileden tazmini suretiyle tashihi hata olunmasına dair Karahisarı Şarki Mebusu Ali Süruri Efendinin takriri kabul ve teneffüs için Celse tatil olundu.

İkinci Celse

İsmet Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde küşadölunarak Emniyet Sandığı 1339 senesi bütçe lâyihaî kanunîyesinin müzakeresine iptidar edildi. Bütçenin heyeti umumîyesi hakkında cereyan eden müzakere, kâfi görüldükten sonra fasılların müzakeresine geçildi ve cereyan eden müzakere neticesinde fasıllar aynen kabul edildiği gibi, bu baptaki mevaddı kanunîye dahi müzakere ve aynen kabul ve kanunun heyeti umumîyesi tâyini esami ile reye vaz'olundu. Mütaakiben Evkaf bütçesine faslı mahsus olarak ikiyüzelli bin lira tahsisat ilâvesi hakkındaki lâyihaî kanunîyenin müzakeresine başlandı. Heyeti umumîyesi üzerindeki müzakere kâfi görülmek üzere maddelerin müzakeresine geçildi ve birinci, ikinci maddeler aynen ve üçüncü madde

tadilen kabul ve kanunun heyeti umumîyesi tâyini esami ile reye vaz'edildi. Bâdehu Orta Tedrisat lâyihaî kanunîyesinin bakıyei müzakeresine geçildi. Altıncı madde müzakere edilerek verilen takrirlerle birlikte encümene iade ve Emniyet Sandığı 1339 senesi Bütçe Kanununun iki müstenkife karşı 144 rey ile ve Evkaf bütçesine ikiyüzelli bin lira ilâvesi hakkındaki Kanunun iki müstenkife karşı 140 rey ile kabul edildiği tebliğ olundu ve Pazartesi günü içtima edilmek üzere Celse tatil edildi.

Reisvekili	Kâtip
Sabri	Saruhan
	Vasıf
	Kâtip
	Süird
	Mahmud

2. — SUALLER

1. — *Karahisarı Sahib Mebusu Ruşen Eşref Beyin; Galatasaray Lisesinde seneî tedrisiye ortasında Maarif Vekâletince tatbik edilen dört maddelik hususun izahına dair sual takriri Maarif Vekâletine tebliğ edilmiştir. (6/64)*

REİS — Efendim zaptı sabık hakkında söz istiyen var mı?

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Efendim, zabıtta «Ahmed Saki Beyin Teşkilâtı Esasiye Kanununun tadili hakkındaki teklifi, Lâyiha Encümenince şayanı müzakere görülmedi»

«şî» denilmiş. Halbuki Lâyiha Encümeni «şayanı müzakere değildir» dememiştir. «müzakereye mahal yoktur» demmiştir. Böylece tashih edilsin. İkincisi : Lâyiha Encümeninin mazbatası reye konmamıştır. Kanunu Esasi Encümeni Reisi Beyin teklifi veçhile mazbata reye konmaksızın teklif doğrudan doğruya, Kanunu Esasi Encümenine gitmiştir. (Mazbata reye konu, sesleri)

REİS — Efendim başka söz istiyen var mı? (Yok, sesleri) Zaptı sabık hulâsası tashihan kabul olundu. Evrakı varideyi arz ediyorum.

3. — EVRAKI VARİDE**Mazbatalar**

1. — *Muş Mebusu Osman Kadri Beyin, Nizamnamei Dadilinin tadiline dair (2/223) numaralı teklifinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası*

REİS — Teklifi Nizamnamei Dahilî Encümenine veriyoruz.

2. — *Isparta Mebusu Mükerrrem Beyin Nisabi Müzakere Kanununun dördüncü maddesinin tadiline dair (2/222) numaralı teklifi kanunîsinin şayanı müzakere olduğuna dair lâyiha Encümeni mazbatası (Kanunu Esasi Encümenine).*

3. — *Bozok Mebusu Süleyman Sırrı Beyin 1316, 1317 tevellütlü telgraf muhabere memur ve muavinlerinin hizmeti fâiliyei askeriyelerine dair (3/224) numaralı teklifi kanunîsinin şayanı müzakere olduğuna dair Lâyiha Encümeni mazbatası (Müdafaai Milliye Encümenine)*

4. — *Altın kaçakçılığından mahkûm Eşref ve Haşim efendiler hakkındaki (4/36) numaralı İstida Encümeni mazbatasına dair Adliye Encümeni mazbatası (Ruznameye alındı).*

5. — *Develi Kazasının Şahmelek Karyesinden Hacı Nebioğlu Seyfullah imzalı (4/35) numaralı istida hakkında tâyini muameleye mahal olmadığına dair Adliye Encümeni mazbatası,*

REİS — Reyî âlilerine vaz'edeceğim.

Riyaseti Celileye

Develi kazasının Şahmelek Karyesinden Hacı Nebioğlu Seyfullahın, mahalli İstiklâl Mahkemesince 23 Nisan 1338 tarihinde firar cürmünden dolayı mahkûm edildiği cezanın affı hakkındaki arzuhali ve «Merkumun Harekâtı Milliyeye istirak ve müzaharetü işbu arzuhali umumi ile beyan ve tevsik olunmasından ve indettetik mahkûmiyeti vakıanın zatî fiile nisbeti kaydı bir derececi şiddet ve makûsiyette bulunmasından bahisle affının münasibolacağı hakkında» sabık İstida Encümeninin 8 . 4 . 1339 tarih ve (55) numaralı mazbatası encümenimizce ledettetik firası, bakaya hakkındaki 18 Teşrinievvel sene 1339 tarihli Kanunun birinci maddesiyle bilûnum firarilerin cezasından, bir defaya mahsus olmak üzere sarfınazar eylediğinden merkumun dahi işbu kanundan müstefidolacağı derkâr bulunmakla tâyini muameleye mahal olmadığı mütalâasiyle Heyeti Umumiyeye arz olunur.

Adliye Encümeni Reisi Mazbata Muharriri

Sinob	Dersim
Yusuf Kemal	Feridun Fikri
Kâtip	Âza
Bozok	Kastamonu
Mezun	Mahir
Âza	Aza
Karesi	Çorum
Ahmed Süreyya	Mehmed Münir
Âza	Aza
Eskişehir	Saruhan
Abdullah Azmi	Abidin
	Âza
	Konya
	Refik

REİS — Efendim şimdi okunan Adliye Encümeni mazbatasını reyî Âlinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Aksini reye vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Adliye Encümeni mazbatasını kabul edilmiştir.

Takrirler

1. — *Konya Mebusu Kâzım Hüsnü Beyin Ruznamenin on üçüncü numarasını teşkil eden Konya Ovası iskası hakkındaki lâyiha ve teklifi*

kanununun Muvazenei Maliye Encümenine havalesine dair takriri.

REİS — Arz ediyorum.

Riyaseti Celileye

Konya Ovasının sular resmine aidolup ruznamei müzakerata dâhil olan teklifi kanununun Kavanini Maliye Encümeninden geldiği ve Muvazenei Maliyeye gitmediği bittetikik anlaşılmıştır. Varidatı devletin tezayüdü ve tenakuzuna mütaallik mevaddın Muvazenei Maliye Encümenine gitmesi usulü mer'îye mulktezasından olmasına binaen işbu kanunun da binnetice encümeni mezkûra sevki tabii olduğundan beyhude zaman geçmiş olmamak ve Muvazenei Maliyeden geldiğinde sırası gelmiş veya geçmiş olursa derhal bakılmak üzere teklifi mezkûrun berayı tetkik Muvazenei Maliyeye tevdiini arz ve teklif eylerim.

Konya

Kâzım Hüsnü

REİS — Efendim Konya Mebusu Kâzım Hüsnü Beyin takrirlerini reyî âlilerine vaz'ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reye vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Takrir kabul olundu. Muvazenei Maliye Encümenine havale ediyoruz.

2. — *Bitlis Mebusu Resul Beyin 1315 ilere kadar firari ve bakayaın askeriye affedildiği halde dairei intihabiyesinde bu sınıf efrattan Muecceliyeti Askeriye Vergisi alınmakta olduğundan istisnalarına dair temenni takriri (4/103) (Başvekâlete)*

3. — *Bitlis Mebusu Resul Beyin, Muş, Sürd, Diyarbekir caddeleri üzerinde tahribedilen köprülerin inşası temenniyatına dair takriri (4/104) (Başvekâlete)*

4. — *Bitlis Mebusu Resul Beyin Bitlis Vilâyetinde Darülhilâfe Medresesi küşadı temenniyatına dair takriri (4/101) (Başvekâlete)*

5. — *Istanbul Mebusu Hamdullah Subhi Bey ve rüfakasının Rumeli'den muhaceret eden Türklere âzayı kıramın teberruatta bulunmaları hakkında takriri (4/105) (mükerrer).*

REİS — Heyeti muhteremenize arz ediyorum.

Riyaseti Celileye

Rumeli'den muhaceret eden Türklerin ihtiyaçlarına medar olmak için Hâlihazırda, milletin muavenetine müracaat ediyor. Millet Meclisi şüphesiz bu zulümdede kardaşlara yardım etmek için, Meclis âzasının bu, büyük muhaceret karşısında alâkasını göstermek için muayyen bir teşebbüste ve teberruda bulunmayı teklif ediyoruz.

Istanbul	Kars
Hamdullah Subhi	Ahmed
Karahisarî Şarki	Karahisarî Sahib
Mehmed Emin	Ruşen Eşref

MUSTAFA B. (Tokad) — Divanı Riyasetçe birşey tertibedilsin.

REİS — Efendim Hamdullah Subhi Beyin tavrini reyî âlinize arz ediyorum.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Meclisi Âli vasiye muhtaç değildir. (Divanı Riyasete gitsin sesleri).

REİS — Peki efendim, tensip buyurursanız Divanı Riyasete tevdi edelim.
Efendim bir tavrî daha var.

6. — *Hakkâri Mebusu Asaf Bey ve rüfekâsının Riyaseti Cumhur Bütçesinin müstacelen ve tercihan müzakeresi hakkında tavrî.*

REİS — Heyeti Muhteremenize arz ediyorum.

Riyaseti Celileye

Riyaseti Cumhur Bütçesinin bugünkü ruznameye alınarak müstacelen ve tercihan müzakeresini teklif ederiz.

Hakkâri	Çorum
Asaf	Ferid
Diyarbakir	Kozan
Şeref	Ali Saib

REİS — Efendim tavrî reyî âlinize arz ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini de reyî âlinize arz ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Tavrî kabul edildi.

4. — AZAYI KIRAM MUAMELÂTI

1. — *Genç Mebusu Dr. Ali Haydar Beyin irtihaline dair İstanbul mümessili Adnan Beyden mevnut telgraf*

REİS — Kemali teessüfle Heyeti Celilenize arz ediyorum.

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Genç Mebusu Dr. Ali Haydar Beyin dün gece irtihal ederek cenazesinin bugün ihtifalâtı mutade ile kaldırılıp Beşiktaş'da Abbas Ağa Kabristanına defnedildiğini kemali teessüfle arz ederim efendim.

Adnan

Riyaseti Celileye

Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinde güzide mesaisiyle temayüz eyliyen ve Meclisimiz âzalığine da üntihabedilmişken aramıza gelmeden irtihali darülbaka eden aziz kardesimiz Genç Mebusu Dr. Haydar Beyin ufulü ebedisinden mütevellit teessüratımızın Meclisi Âli namına ailesine bildirilmesini arz ve tek-

lif eyleriz.

Kütahya	Muş
Recep	Osman Kadri
Bitlis	Beyazid
Resul	Süleyman Sudi

Ergani
Kâzım

REİS — Efendim tensip buyurulursa Divanı Riyasetce teessüratımızı ailelerine bildiririz.

MUSTAFA B. (Tokad) — Reis Beyefendi, beş dakika tatil yapalım.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Reis Bey bir fâtiha okuyalım daha iyidir. Beş dakika celseyi tatil etmek ne olacak?

REİS — Efendim kıymettar bir arkadaşımızın irtihali hasebiyle beş dakika müzakerenin tatili teklif olunuyor. Beş dakika müzakerenin tatilini reyinize vaz'ediyorum.

AHMET HAMDİ B. (Bozok) — Reis Beyefendi. Bendeniz ruhuna bir fâtiha okunmasını teklif ediyorum. (Kaimen fâtiha okundu.)

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Hakkâri Mebusu İdare Memuru Asaf Beyin, Cumhuriyet Riyaseti Bütçesi hakkında teklifi kanunisi ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası (2/225)*

24 . 11 . 1339

Riyaseti Celileye

Teşkilâtı Esasiye Kanunu mucibince teşekül eden Cumhuriyet Riyaseti Celilesi kadrosu için merbut cetveller mucibince icabeden yüzüçbin yüziyirmi liranın altıncı «A» faslı olarak kabul ve âtideki mevaddı kanuniyenin umumi bütçeye ithali esbabının istikmal buyurulması arz olunur efendim.

İdare Memuru
Asaf

Riyaseti Celileye

Büyük Millet Meclisi idare memurluğu tarafından bittakdim encümenimize havale buyurulan Riyaseti Cumhur Bütçesi hakkındaki lâyhâi kanuniye ve merbutatı tetkik ve müzakere edildi.

Riyaseti Cumhur teşkilâtı, Teşrinisani iptidasından başlamış olmak itibarıyla mezkûr bütçenin dört aylık olarak tertibi tabî görülmüştür. Aneak lâyhâi kanuniyenin birinci maddesine altıncı «A» faslı namıyla (103 120) lira tahsisat ilâvesi teklif edilmekte ise de işbu tahsisatın Meclis bütçesine mezci ile tamamen bir fasla ithali doğru görülmediğinden mezkûr bütçe merbut cetvel mucibince yedi faslıda (74 440) lira olarak ekseriyetle tadilen tesbit ve takdim kılınmıştır.

1 Kânunuevvel 1339

Muvazenei Maliye	Mazbata Muharriri
Encümeni Reisi	Isparta
Saruhan Mebusu	Şahsan ekalliyetle
Ekalliyetteyim, noktai	beraberim
nazarımı arz edeceğim	Mükörem
Reşad	

Kâtip
Konya
Fuad

Âza
Maraş
Mithad

Âza
Mersin
Niyazi
Âza
Sivas
Rahmi

Âza
Karesi
Ekalliyetteyim, noktai
nazarımı arz edeceğim
Ali Şuiri
Âza
Trabzon
Ekalliyetteyim, noktai
nazarımı arz edeceğim
Şefik
Âza
Menteşe
Şükrü Kaya
Âza
Hakkâri
İdare Heyeti tarafından
tanzim edilen bütçenin
aynen kabulü
tafaftarıyım
Asaf

İdare Heyetinin teklifi

Madde 1. — Cumhuriyet Riyaseti Bütçesi için bu kere ilâve edilen altıncı «A» faslına yüz üç bin yüziyirmi lira tahsis edilmiştir.

Madde 2. — İş bu kanun 1 Teşrinisani 1339 tarihinden muteberdir.

Madde 3. — İş bu kanunun icrasına Büyük Millet Meclisi memurdur.

Muvazenei Maliye Encümeninin teklifi

Cumhuriyet Riyaseti Bütçesi Kanunu

Birinci madde — Cumhuriyet Riyaseti Bütçesi olarak 1339 senesi muvazenei umumiyesine merbut cetvel mucibince 74 440 lira ilâve olunmuştur.

İkinci madde — İş bu kanun 1 Teşrinisani 1339 tarihinden muteberdir.

Üçüncü madde — İş bu kanunun icrasına Büyük Millet Meclisi memurdur.

Heyeti idarece teklif olunan

Fasıl Madde	Nev'i muhassessat	Lira
6	1 Reiscumhur tahsisatı	48 000
	2 Memurîn maaşatı	3 320
	3 «Tahsisatı fevkalâdei şehriyesi	5 060
	4 Müstahdemîn ücreti	3 540
	5 Müteferrika, kırtasiye, masarifi gayrimelhuza	5 400
	6 Tenvir ve teshin	4 000
	7 Müstahdemîn melbusatı	1 800
	8 Otomobil esmanı	32 000
	Yekûnu umumi	103 120

Muvazenei Maliye Encümenince teklif olunan

Fasıl Madde	Nev'i muhassessat	Lira
A/6	1 Riyaseti Cumhur tahsisatı	20 000
	2 Riyaseti Cumhur tahsisatı fevkalâdesi	20 000
	Altıncı «A» faslının yekûnu	40 000
B/6	Memurîn maaşatı ve müstahdemîn ücreti maktuası	
	1 Memurîn maaşatı	3 240
	2 Müstahdemîn ücreti maktuası	2 940
	Altıncı «B» faslının yekûnu	6 180
C/6	Müteferrika	3 000
D/6	Kırtasiye, tenvir ve teshin, melbusat	
	1 Kırtasiye	400
	2 Tenvir ve teshin	2 000
	3 Müstahdemîn melbusatı	960
	Altıncı «D» faslının yekûnu	3 360
H/6	Otomobil esmanı	16 000
V/6	Masarifi gayrimelhuza	1 000
Z/6	Tahsisatı fevkalâdei şehriye	4 900
	Yekûnu umumi	74 440

Unvanı memuriyet	Heyeti idarenin teklifi			Muvazenei Maliye Encümeninin teklifi			Encümenin teklifine göre dört aylık	
	Şehrî			Şehrî			Maaş	Tahsisatı fevkalâde
	Aded	Maaş	Tahsisatı fevkalâde	Aded	Maaş	Tahsisatı fevkalâde		
Reisicumhur Hazretleri		5 000	7 000		5 000	5 000	20 000	20 000
Başkitabet Dairesi								
Başkâtip (Teşrifatçı)	1	100	102,5	1	100	102,5	400	410
Kâtip	1	60	72,5	1	60	72,5	240	290
Kâtibi Askerî (Mirliva)	1	60	140	1	60	140	240	560
Yekûn	3	220	315		220	315	880	1 260
Yâverân								
Seryaver (Miralay)	1	50	100	1	50	100	200	400
Yaver (Binbaşı)	1	35	65	1	35	65	140	260
Refakat zâbiti (Kıdemli Yzb.)	1	25	65	1	25	65	100	260
Refakat zâbiti (Yüzbaşı)	1	20	60	1	20	60	80	240
Yekûn	4	130	290	4	130	290	520	1 160
Kalemî Mahsus								
Müdür	1	80	87,5	1	80	87,5	320	350
Tahrirat Birinci Kâtibi	1	40	57,5	1	40	57,5	160	230
Tahrirat İkinci Kâtibi	1	30	50	1	30	50	120	200
Şifre Birinci Memuru	1	40	57,5	1	40	57,5	160	230
Şifre İkinci Memuru	1	30	50	1	30	50	120	200
Dosya Memuru	1	40	57,5	1	40	57,5	160	230
Evrak Mukayyidi	1	30	50	1	30	50	120	200

T : 61 3 . 12 . 1339 C : 1

Unvanı memuriyet	Heyeti idarenin teklifi			Muvazenei Maliye Encümeninin teklifi			Encümenin teklifine göre dört aylık	
	Şehri			Şehri				
	Aded	Maas	Tahsisatı fevkalâde	Aded	Maas	Tahsisatı fevkalâde	Maas	Tahsisatı fevkalâde
Tabip	1	100	102,5	1	100	102,5	400	410
Mütercim	1	40	57,5	1	40	57,5	160	230
Mütercim	1	30	50	1	30	50	120	200
Muhasebe Memuru	1	20	40					
Yekûn	11	480	660	10	460	620	1 840	2 480
Müstahdemini Müteferrika								
Daire Müdürü (Maktu)	1	75		1	75		300	
Şoför	6	450		4	300		1 200	
Odacı	12	360		12	360		1 440	
Yekûn	19	885		17	735		2 940	
Umumi yekûn		6 715	8 265		6 545	6 225	26 180	24 900

1 : 61

8 . 12 . 1339

0 : 1

REİS — Efendim Riyaseti Cumhur Bütçesi- nin müzakeresine geçiyoruz. Heyeti umumiyesi hakkında söz istiyen var mı? (Hayır, sesleri)

İDARE MEMURU ÂSAF B. (Hakkâri) — Muhterem arkadaşlarım şekli idarei Hükümetimiz...

TUNALI HİLMİ B. (Zonguldak) — Reis Bey bir kere okunsun.

REİS — Efendim tabı ve tevzi olunmuştur. Tabı ve tevzi olunan şeyleri okutmuyoruz, çünkü tabı ve tevzi olunmuştur.

ÂSAF B. (Devamla) — Efendim şekli idarei Hükümetimizin tâyin ve tesbitine dair Meclisi Âlinizin 25 Teşrinievvel 1339 tarihli Celsesinde ittihaz buyurulmuş olan kararı musib ve muvafık neticesi olmak üzere teşekkül etmiş olan Riyaseti Cumhur Bütçesinin tanzimi heyetimizin cümlei vazaifinden olduğundan idarece tanzim edilerek ve Muvazenei Maliye Encümeninden geçerek Meclisi Âlinizin nazarı tetkikına arz edildiğinden dolayı teklif sahibi olmak üzere mâruzatta ve izahatta bulunmak istiyorum. Riyaseti Cumhur teşkilâtı, Teşrinisani iptidasından itibar edilmiş ve bütçede dört aylık olmak üzere ihzar edilmiştir. Lâyhâi kanuniye üç maddeden ibarettir. Lâyhâi kanuniyeye merbut olan cetvelin füsul ve mevaddının tetkikından da anlaşılacağı üzere Reiscumhur Hazretlerinin tahsisatı şehriyeleri için beş bini tahsisatı asliye ve yedi bini tahsisatı fevkalâde olarak pek mutedil ve istiksar edilmeyecek ve Heyeti Celilenizce de tezyidi nazarı itibara alınacak bir miktar teklif edilmiş ise de Muvazenei Maliye Encümeni tahsisatı asliyeyi aynen, tahsisatı fevkalâdeyi beş bin lira olarak tadilen kabul etmiştir. Şekli ahir Cumhuriyet üzerine Riyaset Teşkilâtına yapılmış olan ilâvat pek cüzi ve basittir. Teşkilât esasen mevcut idi. O teşkilâta zamimeten memur olarak aynı zamanda Reiscumhur Hazretlerinin teşrifatçılığı vazifesini görmek üzere bir başkâtip ve bir kâtip ve bir de mirliva rütbesine bir kâtipi askerî ve bir tabip ve iki mütercim, müstahdemin olarak da ücreti maktualı bir daire müdürü, altı odacı, dört şöför ilâvesinden ibarettir. Evvelce Meclis Riyasetine merbut olan kalemi mahsus teşkilâtı, esasen kıdemen memurlarının lâyük oldukları zam ile beraber Riyaseti Cumhur Teşkilâtında aynen ipka edilmiş, fakat Meclis bütçesindeki tahsisat-

ları tay' ve tenzil edilmiştir. Evvelce Riyaset Kaleminde müstahdem olarak Meclis bütçesine dâhil altı odacı vardı. Bu defa bu odacıların adedi onikiye iblâğ edilmek suretiyle altısı kezalik Meclis bütçesinden tenzil edilmek suretiyle tasarruf yapılmıştır. Müstahdemin ücreti maktua, melbusat, tenvir ve teshin, kırtasiye ve otomobil masrafı olarak heyeti idareniz Cumhuriyet Teşkilâtının ehemmiyetiyle mütenasib olacak surette tahsisat vaz'ını arz etmiş ise de muhterem encümenimizce bunlar üzerinde tenzilât ve tadilât yapılmıştır. Arz ettiğim veçhile bütçeye vaz'edilmiş olan erkâm istiksar edilecek miktarda olmadığı Heyeti Celilerince de teslim buyurulacağından teklif olunan bütçenin aynen kabulünü Heyeti Celilerinden istirham ederim.

SABİT B. (Erzincan) — Muhterem arkadaşlar, hepinizce malûmdur ki, Türklerin hakikaten büyük bir şerefleri vardır. Türkiye Riyaseti Cumhuriyetini işgal eden bir zata vereceğiniz tahsisat, her halde Türklerin şerefiyle mütenasib olmalıdır. Reis cumhur Hazretlerini sarfiyat hususunda her şeyden müstağni kılacak derecede kendisine tahsisat vermeliyiz. Bunun için Muvazenei Maliye Encümeninin değil, heyeti idarenin teklif ettiği tahsisatın verilmesini teklif ediyorum. Millet, böyle malî fedakârlıklardan katıyen çekinmemelidir. Reiscumhuru hazırımız bize büyük fedakârlık ve hizmet etmiştir. Kendisine vereceğimiz tahsisatta hiç kıskanmamalıyız.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Bu, hizmetle ve şerefiyle mütenasip değildir bile...

SABİT B. (Devamla) — Yalnız bizim kısacacağımız, Hâkimiyeti Milliyemizden Reiscumhura bir fedakârlık yapmak zamanı gelirse, o zaman kıskanırız.

REFİK B. (Konya) — Zaten o da istemez.

SABİT B. (Devamla) — Evet efendim; ben-deniz Heyeti İdarenin teklifinin kabul edilmesini istirham ediyorum. (Kabul sesleri.)

TUNALI HİLMİ B. (Zonguldak) — Türkiye'nin en büyük adamının hayatı ve varlığı karşısında kalbimizin ve ruhumuzun ne dereceye kadar muhabbet ve nüveddetle titrediğini bildiğim için bütçeyi kabul etmezden evvel O zata ait bir tekliften bahsedeceğim. (Sadede sesleri.)

Arkadaşlar burada bir maddeyi eksik görüyoruz. İkinci madde olarak şu teklifimin kabulünü rica ediyorum :

«Madde 2. — Türkiye Cumhuriğunun ilk Reisi Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine vatan hizmeti tertibinden ömrünce ayda on bin lira verilir.»

Bu tekliften sonra meselenin ruhuna geçelim. Nereye gidiyoruz arkadaşlar? (Buradayız sesleri.) Eğer buradaysanız, burada duruyorsanız, tevakkuf da geri gitmek demektir. Bunu Meclis namına katıyen kabul edemem.

Arkadaşlar saltanata doğru mu gidiyoruz, demokrasiye doğru mu? (Anlamıyoruz, Türkçe söyle sesleri.) Arkadaşlar bu kürsüden üçüncü defa olmak üzere söylüyorum, evveleminde şunu hatırlatayım ki, bence Türkiye Cumhuriğunun adı, Türkiye Halk Cumhuriğudur. (Sadet haricinde söylüyor. Sadede sesleri, gürültüler.) Cumhuriyet denilince vaktiyle bâzı memleketlerde derebeylik ve Şövalye Cumhuriğları da vardı, bunlar da buna dâhildir. (Sadede sesleri.) Sadette söylüyorum efendim. (Sadet değil sesleri.) Meclisinize gelmiş olan bu listeye itiraz edeceğim Arkadaşlar üçüncü defa söylüyorum. Halk Cumhuriyeti denilen İsviçre'ye gittiğiniz zamanda Reiscumhurun maaşını binikiyüz frank olarak görüyorsunuz. Maarif Nâzırının maaşı ise bin franktır.

Arkadaşlar aradaki ikiyüz frank fark vardır. Cenevre Cumhuriyetine gittiğiniz zaman Reiscumhurun maaşı (600) franktır. Fakat Maarif ve sair Nâzırların maaşı beşyüz franktır.

ALİ SAİB B. (Kozan) — Paran olsun da vekillere de beşbin lira ver.

TUNALI HİLMİ B. (Devamla) — Arkadaşlar ben katıyen bin liradan fazla olarak bir para verilmesine razı değilim. Fakat Mustafa Kemal Paşa gibi ikinci defa olarak yetmiş olmasında şüphem olan Büyük Gaziye karşı şu ikinci teklifte bulunuyorum. Benim onun şahıslarına karşı olan merbutiyetim ne derece ise sizin de o kadardır.

Fakat asıl âtide Cumhur Reisinin maaşını bin lira olmak üzere kabul edersiniz. Binaenaleyh bunun da birtakım ufak tefek değil, oldukça tıraş olunacak noktaları vardır. Onların yeniden tetkik edilmesi için encümene iadesini teklif ediyorum. (Ret, ret sesleri)

REİS — Efendim heyeti umumiyesi hakkını da başka söz isteyen var mı? (Hayır sesleri) Fasılların müzakeresine geçilmesini reyi âlilerine arz ediyorum. Kabul edenler lütfen el

kaldırsın. Aksini reyi âlinize arz ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmemiştir. Şimdi bir takrir daha var, o da Heyeti İdarenin teklifinin reye vaz ve kabulünü teklif ediyor.

Riyaseti Celileye

Riyaseti Cumhur tahsisatı hakkındaki Divanı Riyaset Heyeti İdaresi teklifinin tâyini esamiyle reye vaz ve kabul edilmesini teklif ederiz.

Hakkâri	Çorum
Asaf	Ferid
Kozan	Maraş
Ali Saib	Abdülkadir
Malatya	Tokad
Hilmi	Mustafa
Antalya	Mardin
Ahmed Sâki	Necib
Bolu	Ertuğrul
Cevad Abbas	Dr. Fikret
Adana	Adana
Zamir	Mehmed Kemal
Elâziz	Mus
Hüseyin	Osman Kadri
	Celibereket
	Ihsan

REİS — Bu teklifi reye vaz'ediyorum. Yalnız şimdi reye koyacağım mesele Muvazenei Maliye Encümeni fasılları mı, yoksa Heyeti İdarenin teklif ettiği fasıllar mı? (Heyeti İdarenin teklifi sesleri) Bu takriri heyeti muhteremenize arz edeceğim. Kabul edildiği takdirde tabiatıyla Heyeti İdarenin teklifini reyi âlinize arz edeceğim.

REŞAD B. (Saruhan) — Reis Bey anlaşılmalıdır. Yalnız Reiscumhur Hazretlerine aidolan tahsisatta Heyeti İdarenin teklifi müzakere edilecek. (Öyle sesleri)

REİS — Pekâlâ efendim.

		Heyeti İdarenin teklifi	
F. M.	Unvanı memuriyet	Aded	Maas
A			
6	1 Reiscumhur tahsisatı		20 000
	2 Riyaseticumhur tahsisatı		
	fevkalâdesi		28 000
	Altıncı «A» faslıının yekûnu		48 000

REİS — Takrir veç üzere bu maddede idarenin Reisicumhur hakkındaki teklifini reyi âlinize vaz'ediyorum. Heyeti İdare teklifinin reye vaz'ı hakkındaki bu tavriri kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Aksini de reye vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lûtfen el kaldırsın. Heyeti İdarenin teklifi kabul olundu.

F. M. Lira

B

6	Memurin maaşatı ve müstahdem-in ücreti maktuası	
1	Memurin maaşatı	3 240
2	Müstahdem-in ücreti maktuası	2 940
	Altıncı «B» faslının yekûnu	6 180.

REİS — B/6 faslı reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Aksini de reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir. (Muvazene-i Maliye Encümeninin teklifidir değil mi sesleri)

REİS — Yukardaki yalnız Riyaset tahsisatı Heyeti İdarenin teklifi idi.

F. Lira

C

6	Müteferrika	3 000
---	-------------	-------

REİS — Efendim bu fasıl hakkında söz istiyen var mı (Hayır sesleri) efendim bu faslı reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Aksini de reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edildi efendim.

F. M. Lira

D

6	Kırtasiye, tenvir ve teshin, melbusat	
1	Kırtasiye	400
2	Tenvir ve teshin	2 000
3	Müstahdem-in melbusatı	960
	Altıncı «D» faslının yekûnu	3 360

REİS — Efendim (D/6) faslı reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Aksini de reyi âlinize vaz'ediyorum. Ka-

bul etmeyenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

F. Lira

H

6	Otomobil esmanı	16 000
---	-----------------	--------

REİS — H/6 faslı reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lûtfen el kaldırsın...

ZEKİ B. (Gümüşane) — Kâfi gelir mi efendim?

REİS — Aksini de reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

F. Lira

V

6	Masarifi gayri melhuza	1 000
---	------------------------	-------

REİS — Efendim V/6 faslı reyi âlilerine arz ediyorum. Kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Aksini reyi âlilerine vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

F. Lira

Z

6	Tahsisatı fevkalâde-i şehriye	4 900
---	-------------------------------	-------

REİS — Z/6 faslı reyi âlilerine arz ediyorum. Kabul buyuranlar lûtfen el kaldırsın. (Tahsisatı fevkalâde nedir sesleri)

Sual soruyorlar encümeden.

MÜKERREM B. (İsparta) — Efendim bu tahsisatı şehriye-i fevkalâde faslında dâhil olan tahsisat bu bütçeye dâhil olan ve maas namı ile mukannen tahsisat alan zevatın 13 Kânun-ı evvel 1335 tarihli Tahsisatı Fevkalâde Kanununa tevfikân verilmesi lâzımgelen tahsisatı fevkalâde ile geçenlerde memurin ve mensubini askeriyeye için kabul ettiğimiz kanuna göre verilmesi lâzımgelen tahsisatı fevkalâdeler içindir.

REİS — Efendim Z/6 faslı reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler lûtfen el kaldırsın. Aksini de reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lûtfen el kaldırsın. Kabul edildi.

Şimdi efendim yekûnu umumiyi buna göre tashih ediyoruz. Maddeleri okuyacağız:

Cumhuriyet Riyaseti Bütçesi Kanunu

Madde 1. — Cumhuriyet Riyaseti Bütçesi olarak 1339 senesi Muvazenei umumiyesine merbut cetvel mucibince 82 440 lira ilâve olunmuştur.

REİS — Efendim birinci madde hakkında söz istiyen var mı? Birinci maddeyi reyi âlilerine vaz'ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini de reyi âlilerine vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim. İkinci maddeye geçiyoruz.

Madde 2. — İşbu kanun 1 Teşrinisani 1339 tarihinden muteberdir.

TUNALI HİLMİ B. (Zonguldak) — İkinci madde olarak takririm vardır.

Riyaseti Celileye

İkinci madde olmak üzere aşağıdaki madde nin kabulünü teklif ederim.

Madde 2. — Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Reisi Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne (Vatan hizmeti) tertibinden ömrünce, ayda on bin lira verilir.

Zonguldak
Tunalı Hilmi

REİS — Efendim Hilmi Beyin bu takririni nazarı mütalâaya alanlar lütfen el kaldırsın. (Buna taallûku yok sesleri) Aksini de reyi âlilerine arz ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen

el kaldırsın. Kabul edilmemiştir efendim. Şimdi okuduğumuz ikinci maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. İkinci madde kabul edilmiştir.

Madde 3. — İşbu kanunun ierasına Büyük Millet Meclisi memurdur.

MÜKERREM B. (İsparta) — Efendim burada ufak bir tertip hatası olmuştur. (İşbu kanun Büyük Millet Meclisi tarafından iera olunur) yolunda tashihini encümen namına arz ve teklif ediyorum.

REİS — Efendim üçüncü maddeyi Mükerrerem Beyin şimdi ifade buyurdıkları veçhile mu-sahhahan reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini de reyi âlinize arz ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir. Bütçe olmak itibariyle heyeti umumiyesini tâyini esamiyle reyi âlilerine vaz'ediyorum. Reylerinizi istimal buyurunuz. (Âra istimal edildi.)

REİS — Efendim reyini istimal etmeyenler var mı? Efendim! İstihsalı âra hitam bulmuştur. Neticeyi ârayı arz ediyorum.

Efendim! Reye iştirak eden âzanın adedi 138 dir. Binaenaleyh muamele tamam değildir. Kabul 135, üç de ret vardır. Binaenaleyh nisabı müzakere olmadığı için yarım saat sonra içtima etmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Hitamı Celse; Saat : 2,25

İKİNCİ CELSE

Bed'i müzakerat; saat : 3,15

REİS — Birinci Reisvekili Mehmed Sa'ri Beyefendi

KÂTİPLER : Vâsıf B. (Saruhan), Mahmud B. (Siird)

REİS — Efendim celseyi açıyorum. Efendim deminki celsede Riyaseti Cumhura ait Bütçeyi reyi âlinize arz etmiştim. Nisabı müzakere yoktu. Şimdi nizamname ahkâmınca kanunu tâyini esamiyle tekrar reyi âlinize vaz'edeceğim. Kabul edenler beyaz, reddedenler kırmızı rey varakası versinler.

ZAMİR B. (Adana) — Reis Bey lisanen reylerini izhar etsinler.

(Tokad dairesi intihabiyesinden istihsalı âraya başlandı.)

REİS — Efendim reyini istimal etmemiş olan varsa istirahat ederim, lütfen reylerini versinler.

Efendim ârayı istihsal muamelesi hitam buldu. Efendim neticeî ârayı arz edeyim. Âraya (157) zat iştirak etmiştir. Binaenaleyh muamele tamamdır. (1) müstenkif, (5) ret de karşı kanun, (151) reyile kabul olunmuştur.

Teklifler

1. — *Menteşe Mebusu Şükrü Kaya Beyin, Cuma tatili hakkında kanun teklifi (2/226)*

REİS — Efendim ruznamei müzakeratımız başlamazdan evvel iki şey arz edeceğim : Birisi, Cuma tatili hakkında yirmi beş imzalı bir teklifi kanununin gelmiş olmasıdır ki, (Lâyiha Encümenine) havale ediyoruz.

MAHMUD CELÂL B. (İzmir) — Reis Beyefendi. Cuma tatili hakkında, İktisat Encümenine diğer bir teklifi kanuni daha gelmiştir. Müsaade buyurulursa bunu da, doğrudan doğruya İktisat Encümenine havale buyurunuz da, orada ikisini birleştirelim. Ondan sonra buraya gelsin. İntacedelim.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Meclisi Âli aynı mesele hakkındaki takriri tervecetmiş ve İktisat Encümenine göndermiştir. Meclisi Ali, bunun da İktisat Encümenine gönderilmesine taraftardır. İki takrir orada tevhidden efendim.

REİS — O halde efendim. Zaten encümende muvafakat ediyor. İktisat Encümenine gönderiyoruz efendim.

2. — *Seyrisefain İdaresi Bütçesinin vapur ve romorkör, mubayaası faslına tahsisat ilâvesi hakkında lâyihai kanuniye ile Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası (1/394)*

MÜBADELE, İMAR VE İSKÂN VEKİLİ MUSTAFA NECATİ B. (İzmir) — Efendim. Seyrisefain İdaresine 600 bin lira verilmek için teklifatta bulunmuştuk. Bu, Muvazenei Maliye Encümenince kabul edildi. Bugün bunun müstacelen müzakere edilmesini rica edeceğim. (Niçin sesleri) Efendim arz edeyim : Seyrisefain İdaresi vapur almak mecburiyetinde bulunuyor. Mevcut parasına ilâveten gelecek kardeşlerimize sarf olunmak üzere verilen paradan 250 bin lirayı bendeniz vekâlet bütçesinden Seyri-

sefain İdaresine verdim. 600 bin lira ile vapur almak mecburiyetindedirler. Çünkü sevkiyat ve nakliyat başladığı için müstaceldir ve bunu Seyrisefain İdaresiyle ve millî şirketlerle yapmak istiyoruz. Onun için bu kanunun bugün müzakeresiyle derhal vapur almak hususunun teminini rica ederim. (Kabul sesleri)

REİS— Efendim Vekil Beyefendinin tekliflerini reyî âlilerine arz ediyorum. Derakap müzakereye geçilmesini kabul edenler lütfen el kaldırsın. (Kabul sesleri) Aksini reye koyuyorum. Müzakeresini kabul etmeyenler el kaldırsın. Efendim müzakeresi kabul edildi.

29 . 11 . 1339

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Türkiye Seyrisefain İdaresinin 1339 senesi Bütçesinin sekizinci vapur ve romorkör mubayaası faslına vaz'olunan tahsisatı munzamma hakkında Müdafaai Milliye Vekâletince bittanzim İcra Vekilleri Heyetinin 29. 11. 1339 tarihli içtimanda tadilen Meclisi Âliye arzı takarrür eden lâyihai kanuniye leffen takdim kılınmıştır. İfayı muktezasına müsaadei riyasetpenahilerini istirham eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe Lâyhısı

Nakliyatı bahriyenin memleketimiz için haiz olduğu ehemmiyeti mahsusa derkâr olup eenebi kumpanyalarının şimdiye kadar haiz oldukları kabotaj hakkı da Lozan Sulh Muahedemesine merbut ticaret mukavelesi ahkâmı ile bertaraf edilmiş olduğu gibi mübadele mukavelenameri mucibince Türkiyeye nakillerine başlanılan Yunanistan muhacirlerinin dahi nakliyatında kullanılmak ve bu husus için sarf edilecek mübim ücreti nakliyenin mümkün mevtebe memleket dâhilinde kalmasına hâdim bulunmak üzere Seyrisefain İdaresine müstacelen birkaç vapur mubayaası ettirmek mecburiyeti hâsıl olduğundan bu maksatla idarî mezkûrenin 1339 senesi Bütçesinin faslı mahsusuna, «altı yüz bir» lira tahsisatı munzamma vaz'ını mutazammın merbut lâyihai kanuniye müstacelen tetkik ve müzakere edilmek ricasıyla takdim kıldı.

Türkiye Seyrüsefain İdaresinin 1339 senesi Bütçesi sekizinci vapur ve romorkör mübayaası faslına ilâve olunan Tahsisatı Munzamma Kanunu

1. Seyrüsefain İdaresinin 1339 senesi hâsılatı umumîyesinden elyevm mevcut üç yüz elli bin liraya Mübadele ve İskân Vekâleti Bütçesinde muhacirîn ücreti nakliyesine mahsubedilmek üzere verilecek iki yüz elli bin lira avans zammıyla ceman altı yüz bin lira sefain mübayaasına tahsis olunmak üzere idarei mezkûrenin 1339 senesi Bütçesinin sekizinci faslına tahsisatı munzamma olarak vaz'edilmiştir.

2. İşbu tahsisatın 1339 senesinde sarf olunamıyan kısmı 1340 senesinde de sarf olunabilir.

3. İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

4. İşbu kanunun icrayı ahkâmına Müdafaa-i Milliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

29 . 11 . 1339

Basvekil	Şeriye Vekili
İsmet	Mustafa
Müdafaa-i Milliye Vekili	Adliye Vekili
Kâzım	Seyit
Dahilîye Vekili	Maliye Vekili
Ferid	Hasan Fehmi
Maarif Vekâleti Vekili	Hariciye Vekili
Mustafa Necati	İsmet
İktisat Vekili	Nafia Vekili
Hasan Hüsnü	Ahmed Muhtar
Sihhiye ve Muaveneti	Erkânı Harbiye-i
İğtimaiye Vekili	Umumîye Vekili
Bulunamadı	Fevzi
Mübadele İmar ve İskân	
Vekili	
Mustafa Necati	

Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası

Türkiye Seyrüsefain İdaresi 1339 senesi bütçesinin sekizinci merakibi bahriye mübayaası faslına altıyüz bin lira tahsisatı munzamma vaz'ı hakkında Başvekâletten takdim olunup encümenimize havale buyurulan 29 . 11 . 1339 tarih ve 6/356 numaralı tezkereye melfuf lâyihaî kanunîye ve esbabı mucibe mazbatası mütalâa ve tetkik olundu.

Şifahen de arz ve izah olunacağı veçhile Seyrüsefain İdaresinin hâsılatı umumîyesinden

elyevm mevcut bulunduğu anlaşılın üçyüzelli bin liraya İmar Vekâletinden alefümüm nakliyat ücretlerine mahsubolunmak üzere avans suretiyle verilecek olan ikiyüzelli bin liranın da ilâvesiyle hâsıl olan altıyüz bin lira ile üç ufak iki büyük veyahut iki ufak üç büyük olmak ve ufakların 800 - 1 200 ve büyüklerin 2 000 - 3 000 ton haeminde bulunmak üzere icabına göre vapur mübayaası edileceği anlaşmıştır.

Teklifi vâkı şu sırada kesbi ehemmiyet ve müstaceliyet eden mübadeleli ahali işleriyle alâkadar olmakla muvafıkı hal ve maslahat görülmüş ve tereihan ve müstaceliyetle müzakere edilmek üzere Heyeti Celilelerine arz ve takdim kılınmıştır.

Muvazenei Maliye

Encümeni Reisi

Saruhan

Reşat

Âza

Menteşe

Şükrü Kaya

Âza

Trabzon

Şefik

Âza

Konya

Kâzım Hüsnü

Mazbata Muharriri

İsparta

Mükerrerem

Âza

Mersin

Niyazi

Âza

Maras

Midhat

Âza

Karesi

Ali Şuuri

Seyrüsefain İdaresinin 1339 senesi Bütçesinin sekizinci merakibi bahriye faslına 600 000 lira tahsisatı munzamma vaz'ına dair Kanun

MADDE 1. — Seyrüsefain İdaresinin 1339 senesi Bütçesinin sekizinci merakibi bahriye mübayaası faslına sefain mübayaası edilmek üzere (600 000) lira tahsisatı munzamma vaz'olunmuştur.

MADDE 2. — İşbu tahsisatın 1339 senesi maliyesinde sarf olunamıyan kısmı 1340 senesi maliyesinde dahi istimal olunabilir.

MADDE 3. — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren meriyülîradır.

MADDE 4. — İşbu kanunun icrayı ahkâmına Müdafaa-i Milliye Vekâleti memurdur.

REİS — Efendim heyeti umumîyesi hakkında beyanı mütalâa edecek var mı? (Hayır, sesleri)

ZEKİ B. (Gümüşane) — Pek az söyleyeceğim arkadaşlar, yalnız çok istirham ederim ki

vapurların mubayaasında Osmanlı İmparatorluğu zamanında olduğu gibi bugünkü Cumhuriyet devrinde de yolsuzluk vukubulmamasını çok temenni ederim. Malûmuâliniz Osmanlı İmparatorluğu zamanında her mubayaa edilen vapur bir sebep tahtında mubayaa edilirdi. Bugün milletın elinde bulunan bu vapurların hiçbirisinden arzu edilen derecede istifade edilememiştir. İmar Vekâletinin şayanı teşekkür olan bu teşebbüsatına bütün mevcudiyetimizle samimi yetimizi ilâve ederiz. Çünkü bugün seyrüsefain idaresini daha fazla faalâne harekete getirebilmek için kendi tertibatından 250 bin lira vermek şartıyla bu tertibata yardım etmiştir. Yalnız alınacak vapurların tonları, yakacağı kömürlerin nev'ini tetkik ve alınacağı vakit mütehasıslar göndererek onlar vasıtasıyla almak lâzımdır. Evet arkadaşlar bizde mütehasıs kelimesini söylediğimiz zaman; vâkıa bizde birçok mütehasıs vardır. Fakat şimdiye kadar vapur mubayaa eden mütehasısların ne dereceye kadar vapur mubayaa ettiklerini maatteessüf görmüşüzdür. Çok istirham ederiz, alınacak vapurlar üçbin tondan fazla olmasın. Arzumuz budur.

REİS — Efendim heyeti umumiyesi hakkında başka söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reye vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler el kaldırsın. Maddelere geçilmiştir efendim.

Seyrüsefain İdaresinin 1339 senesi Bütçesinin sekizinci merakibi bahriye faslına 600 000 lira tahsisatı munzamma vaz'ına dair Kanun

MADDE 1. — Seyrüsefain İdaresinin 1339 senesi Bütçesinin sekizinci merakibi bahriye mubayaası faslına sefain mubayaa edilmek üzere (600 000) lira tahsisatı munzamma vaz'olunmuştur.

REİS — Efendim birinci madde hakkında söz söylemek arzu buyuran var mı efendim? O halde birinci maddeyi aynen reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reyi âlilerine arz ediyorum. Kabul buyurmıyanlar lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

MADDE 2. — İşbu tahsisatın 1339 senesi maliyesinde sarf olunamıyan kısmı 1340 senesi maliyesinde dahi istimal olunabilir.

REİS — İkinci madde hakkında söz istiyen var mı? (Hayır, sesleri) İkinci maddeyi reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reyi âlinize vaz'ediyorum. Kabul buyurmıyanlar el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

MADDE 3. — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren meriyülicradır.

REİS — Efendim, üçüncü maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Aksini reyi âlinize arz ediyorum. Kabul buyurmıyanlar lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — İşbu kanunun icrayı ahkâmına Müdafaai Milliyeye Vekâleti memurdur.

TUNALI HİLMİ B. (Zonguldak) — Vekili demek lâzımdır.

REİS — Evet vekili olacak. Efendim tashih veçhile maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reye vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim. Efendim kanunun heyeti umumiyesini tayıni esami ile reyinize arz ediyorum.

Efendim kabul buyurursanız âra toplanırken diğer mesaili müzakere edelim, malûmu ihsanınız bugün yalnız tefsirler hakkındaki mazbataların müzakeresi, Cumartesi günkü müzakerede Heyeti Celilece tahtı karara alınmıştı. Binaenaleyh, elbise bedeli hakkındaki mazbataların müzakeresine geçiyoruz.

3. — *Elbise bedeli hakkındaki Kanununun birinci maddesinin tefsirine dair İcra Vekilleri Heyeti tezkeresi ve Kavanini Maliye Encümeni mazbatası (3/85)*

Elbise bedeli Kanununun tefsirine dair tezkere ve Encümen mazbatası

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Ahiren neşir ve mevkii meriyete vaz'edilen Elbise bedeli Kanunnamesinin birinci maddesinde berrî, bahrî ve havai bilûmum zâbitandan yüzbaşı rütbesine kadar (Kıdemli yüzbaşı dâhil) olanlarla muadilleri memurın ve mensubîni askeriyyeye senede bir defa elbise ve teçhizat bedeli olarak kırk sekiz lira ita olunur diye muharrer bulunmasına göre kıdemli yüzbaşıya kadar rütbei askeriyyeyi kanunen haiz bulunan zâ-

bitan ve mensubîni askeriyetnin elbise bedelâtından istifadeleri icabetmekte ise de maaşça fark görüldüğünden dolayı bu hakkatan mahrum bırakılan alay kâtiplerinin gerçi maaşı kıdemli yüzbaşılardan iki yüz kuruş fazla ise de rütbei mezkûre ashabını rütbe ve kıdem itibarıyla yüzbaşılardan sonra olması kanunen muayyen ve musarrah ve kıdemen de kıdemli yüzbaşılara kadar olan zâbitan meyanında elbise bedelâtı almakta bulunmuş oldukları cihetle rütbe mezkûre ashabının da işbu elbise bedelâtından istifadeleri muvafık görülmüş olmakla icabatı kanuniyenin emir ve tefsirine müterettip muamelenin ifası Müdafai Milliye Vekâletinin 2 . 7 . 1338 tarihli ve Levazımatı Umumiye Dairesi Birinci Şube 4786 numaralı tezkeresinde bildirilmesine binaen kefiyetin berayı tefsir Meclisi Aliye sevki İera Vekilleri Heyetinin 29 Ağustos 1338 tarihli içtimamda takarrür etmekle ifayı muktezasına ve neticesinin işarına müsaade devletlerini rica ederim efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İera Vekilleri Heyeti Reisi
Hüseyin Rauf

Esbabı mücibe mazbatası

Teçhizat bedeli hakkındaki 14 Mart 1338 tarihli Kanunun metninde elbise bedellerinin kıdemli yüzbaşı rütbesine kadar olanlar ile muâddilleri memurîn ve mensubîni askeriyeye verileceği musarrah olup bâzı mensubîni askeriyenin mağduriyetlerine mahal kalmamak üzere elbise bedelâtının tediyesinde zâbitan ve mensubîni askeriyenin rütbeleri mi yoksa rütbeleri ne olursa olsun maaş miktarı mı esas ittihaz edileceğinde tereddüdedildiğinden bu cihetin tefsiri İera Vekilleri Heyeti Riyasetinin 30 . 8 . 1338 tarih ve 6/1379 numaralı tezkeresinde talebolunmuştur. Mezkûr Kanunun metnindeki sarahate nazaran maaş miktarı esas ittihaz olunmak lâzımgeleceği yolunda tefsir muvafık görülmüş olduğundan Heyeti Umumiyeye takdim olundu.

Kavanini Maliye Encümeni

Reisi	Mazbata Muharriri
Erzincan	Kayseri
Sabit	Ahmed Hilmi

Kâtip
Konya
Tevfik Fikret

AHMED HİLMİ B. (Kayseri) — Kavanini Maliye Encümeni namına söz istiyorum.

RECEB B. (Kütahya) — Efendim diğer bir kanun çıkmıştır. Onun içerisinde elbise bedellerinin mülga olduğu sarahaten söylenmiştir. Binaenaleyh aslı olmıyan bir şey şayanı müzakere olamaz.

MÜDAFAAİ MİLLİYE VEKİLİ KÂZİM PŞ. (Karesi) — Efendim o zamana ait bitmemiş muamele vardır. Almıyanlar da vardır. (Encümen izahat versin sesleri)

VEHİBİ B. (Karesi) — Müzakeresi beyhudedir efendim.

KAVANİNİ MALİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ AHMED HİLMİ B. (Kayseri) — Efendim bundan sonrası için Receb Beyefendinin mütalâası varittir. Ahiren kabul ettiğimiz Zam Kanununun bir maddesi mucibince elbise ve teçhizat bedelleri mülgadır. Ancak o kanunun neşrinden evvel almıyanlar da vardır. Onlar da elbise bedeli alacaklardır. Bu itibarla bu kabul edildiği takdirde o mesele halledilmiş olur. (Gürültüler)

REİS — Rica ederim arkadaşlar işitilmiyor, gürültü olmasın efendim.

Efendim Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını reyî âlinize arz ediyorum.

RECEB B. (Kütahya) — Usul hakkında müsaade buyurun efendim. Zâbitana elbise bedeli itası hakkındaki Kanunun aslı, bundan bir ay kadar evvel kabul ettiğimiz, Zâbitana Zammı Maaş Kanunu mucibince sureti katiyede lâğvedildiği için, bu mesele de sureti katiyede mevzuu bahsolmaz. Mademki ruznamede vardı ve Makamı Riyaset ruznamede böyle bir şey mevcud olduğunu ifade etti. Onun için arz edeyim ki; aslı olmıyan bir kanunun tefsiri esasen mevzuu bahsolmıyacağından reye dahi vaz'edilmiyerek ruznameden tayyî lâzımgelir, bunu teklif ediyorum. (Doğru sesleri)

MUSA KÂZİM Ef. (Konya) — Tefsirin hangi kanuna taallük ettiğini vazıhan bilmiyorum, ancak zâbitana elbise bedeli namiyle verilen bir hak varmış ve mevcutmuş, yalnız bunun teksirinde ihtilâf hâsıl olmuş, Meclisi Âlinize kadar gelmiş ve bir encümende tefsir edilmiştir. Filhalka ahiren elbise bedeli hakkındaki usul bir kanunla ilga edilmiştir. Fakat ilga tarihine

kadar bir kanun vardı ve mevcuttu ve o kanun muhtacı tefsir görülmüştür. Tefsir bir kanun vaz'etmek değildir. Mevcut kanunun hükmünü izhardır. Binaenaleyh şu tefsirle, bugün için ve bundan sonraki muamelâta tatbik edecek değiliz, ilga tarihine kadar teraküm etmiş muamelâttan mümbais efradın ve zâbitanın haklarını bu tefsir hal ve tavzih edecektir. Yoksa bundan sonra mamulünbih değildir. Muvcut kanun lâğvedilebilir, tadil edilebilir. Fakat tadil ve ilga tarihine kadar olan muamelâttan mümbais hukukun halli bu tefsire merbuttur. Binaenaleyh bu tefsiri ya kabul ederiz veya reddederiz. Kanun ilga edilmiş olabilir, kanun tadil edilmiş olabilir, fakat ilga tarihine kadar tahakkuk etmiş hukuk bu tefsirle halledilecektir. Bunu kabul etmek zaruretindeyiz.

RECEP B. (Kütahya) — Efendim bendenizden evvel Encümen namına söz söyleyen beyefendi de Musa Kâzım Efendi Hazretlerinin söylediklerini beyan buyurdular. Fakat efendiler, yapılmış olan tefsir tefsirin yapıldığı anda onun esas olan kanunun mevkii meriyette bulunmasıyle meşruttur. Bendenizce tefsirin şimdiye kadar alınmış olan mânası budur. Eğer biz bunu tefsir diye bu suretle kabul edecek olursak, Meclisin kabul ettiği Kavanin Mecmuasında şu numaralı kanunun tefsiri diye geçerse nevana aslı mevcudolan bir kanun gibi telâkki edilebilir. Öyle telâkki edilmese dahi, aslı mevcudolmayan bir kanunu, o kanun mevkii meriyette değilken Meclis tefsir etmiş manzarası hâsıl olur. Bendeniz noktaî nazarımı muhafaza etmekle beraber buyurdıkları noktanın aslına muarız değilim. Fakat bu mazbata, şimdi mevcudolan heyetiyle o kanunun mevcudolmadığı şekle göre ve mevkii meriyette ilken yapılmış bir ifade ile yazılmıştır. Binaenaleyh bu şekilde bir tefsir ile kabul edildiği takdirde Meclisi Âli bir mantıksızlığa düşecektir. Bu noktaî nazardan buyurdıkları mahzur izale edilecek şekilde tanzim olunacak olursa bendeniz de muvafakat ederim. Fakat bu mazbata bu şekilde reye vaz'edilemez. Çünkü aslı olmayan bir şey.

VEHBİ B. (Karesi) — Efendim, bendeniz usul hakkında bir şey arz edeceğim efendim. Usulen bu mazbatanın tefsirini mutazammın bir fıkrası olacak, o yazılmış bulunacak. Eğer o olsaydı, «Mülga falan kanunun filân maddesi şu suretle tefsir edilmiş» denecekti.

RECEP B. (Kütahya) — O suretle olur.

VEHBİ B. (Karesi) — Binaenaleyh o fıkrayı şimdi Encümen hazırlarsa mülga kanunun falanına maddesi şu suretle tefsir edilmiştir demir. Hiç ihtilâfımız kalmaz.

RECEP B. (Kütahya) — Ona bendeniz de iltihak ederim.

AHMED HİLMİ B. (Kayseri) — Efendim, Kavanini Maliye Encümeni bu maddeyi tefsir ettiği anlarda ki, Eylül ayma tesadüf ediyor. O vakit Meclisi Âlinin son kabul ettiği kanun tabii bâki olmadığı için tefsirine Müdafaaî Milliye lüzum gösterilmiş, Müdafaaî Milliye Vekâletinden encümene gelmiş, encümen tefsirini yaptı, Heyeti Umumiyeye arz etti. Ahiren kabul olunan kanun mucibince evvelki kanun lâğvedildi, elbise bedeli, tevizatı askeriye bundan böyle verilemeyeceğine göre aslı olmayan bir kanunun tefsirine istinadediyor. Ancak Müdafaaî Milliye Vekili Paşa Hazretlerini dinleriz. Şayet Müdafaaî Milliye Vekâletince daha tesviye edilecek elbise bedelleri varsa, bundan dolayı bir tereddüt hâsıl olursa bendenizce tefsire lüzum vardır, bunu kabul etmekle mesele halledilmiş oluyor. Şayet; böyle bir mesele yok, kanun da kabili tefsir görülmüyorsa bugün - ki ahiren kabul ettiğiniz kanun mucibince - aslı mevcut değildir. Mesele bitmiş gitmiştir. Beyhude vaktimizi israf etmiyelim. Mesele bundan ibarettir.

MUSA KÂZİM Ef. (Konya) - Efendim buyuyorlar ki; Müdafaaî Milliye Vekâletince bu tefsire lüzum olmadığı beyan edilirse ben de bu fikrimden vazgeçerim. Müdafaaî Milliye Vekili böyle bir şey yoktur diyebilir ve hepimiz de buna lüzum olmadığına kaani olabiliriz. Fakat böyle bir hâdise mevcut değil, bundan dolayı tefsire lüzum yoktur diyemez ki, mahiyeti itibariyle böyle bir kanun vardır ve böyle bir ihtimal vardır ve mevcuttur farz ederiz. Ve mefruzaya göre tefsir ederiz. Bu hususta bir adam çıkabilir, beş adam çıkabilir, hiç çıkmayabilir. Fakat bu, ilmen tefsir için sevk edilmiştir, mevcut kanunun ahkâmı bugün izhar ediliyor, şu halde demek ki, tefsire sevk için ihtilâf hâsıl olmuştur. Biz bunu hallederiz, verilecek para vardır veya yoktur, mevcuttur, değildir diye düşünmek lâzımgelmez - nefsülemrde tefsir olmak itibariyle - kanunun ilga edilmiş olmasının tefsirine maniiyeti yoktur. Bı-

lâkis ilga tarihine kadar olan mesaili hal için tefsire lüzum vardır ve böylece zapta geçtikten sonra Recep Beyefendi ile aramızda ihtilâf kalmaz. Bununla mevcudolan bir kanunun hükümü izhar edilmiş olur. Mülga bir kanun tefsir edilmiş demek değildir.

MAZBATA MUHARRİRİ AHMED HİLMİ B. (Kayseri) — Efendim müsaade buyurursanız arz edeyim. Bu kanunu enümen tefsir ettiği vakitte bir asıl mevcuttu. Nihayet tefsir bir fer'i olabilir. Asıl kalktıktan sonra fer'e lüzum kalmaz. Mesele de bugün Müdafaa-i Milliye Vekâletince muhtelifinâh terecdüdü muhibolacak birşey kalmadıktan sonra benedenize tefsire ihtiyâç yoktur. (Zapta geçmiştir kâfi sesleni).

MUDAFAAI MİLLİYE VEKİLİ KÂZİM PŞ. (Karesi) — Efendim elbise bedelinin tarihi lâğvına kadar yapılan birtakım muamelât vardır ki muhtacı tefsir görüldüğü cihetle intacedilmemiştir. Meselâ bâzılarının bu elbise bedelini almaları iktiza ederken kanun muhtacı tefsir görüldüğünden bâzıları alamamışlardır. Fakat diğerleri almıştır. Yani intacedilmemiş muamelât vardır. Ve bu, bugün vardır. Bugün Meclisi Âli kanunu ne surette tefsir ederse o zamandan kalmış ve intacedilmiş olan muamele o zamana aid olmak üzere o tarzda yapılacaktır. Her halde katî bir surette işin malûm olması lâzımgelir. Yani mesele müphem kalırsa muamele daima açık kalmış olur. Ya venilir, yahut verilmez der, Meclisi Âli bu tarzda tefsir eder ve o zamanki, muamele de o suretle kapanmış olur.

FERİDUN FİKRİ B. (Dersim) — Efendim Musa Kâzım Efendinin fikirlerine iştirak ederim. Mülga bir kanunun eşkâle aidolan ahkâmı tefsir edilecektir. Gerçi bu kanun müstakbel için ilga edilmiştir. Mazi için ilga edilmiş değildir. Mazide tekevvin etmiş birtakım hadisat vardır. Meselâ alay kâtipleri kademli yüzbaşı gibi muamele görecek mi veyahut görmeyecek mi? Bugün olabilir ki - Müdafaa-i Milliye Vekili paşa o noktaya temas buyurmadılar - ciheti askeniyede bir çok evrak bulunabilir ve birçok alay kâtiplerinin hukuku olabilir. Onlar birtakım noktai nazar demeyebilir. etmiş olabilirler ve muallâkta evrak vardır. Binaenaleyh bu evrakı halletmek için bir tefsir

lâzımgeliyordu. Tereddüt hâsıl oluyordu, o halde görülüyor ki, şu hâdisede bile tefsirlik cihet mevcuttur. Müstakbele muzaf olarak tefsir yapamayız. Fakat müstakbele muzaf olacak bir kanun yapabileceğimiz gibi, mülga bir kanunun halledilecek bâzı vaziyetlerini tenvir için de tefsir yapmağımız lâzımgelir. Binaenaleyh Musa Kâzım Efendi Hazretlerinin mütalâalarına tamamen iştirak ediyorum. Yalnız Recep Beyefendinin buyurdıklarını da nazarı itibara almak lâzımgelir. «Mülga kanunun tefsiri» diyerek mazbataya bir fıkra koyar ve bu babta verilen bir takriri mazbata ile kabul edecek olursak çok iyi olur. Çünkü hakikaten esaslı bir noktadır. Şu esası kabul ediyoruz ki, Meclis daima mülga bir kanunun tefsiri olduğu bir zamanda tefsirde bulunabilir ve bu esaslı bir haktır.

REİS — Efendim başka söz isteyen yoktur. Başka söz isteyen olmadığı için mazbatayı rey-i âlilerine vaz'edeceğim. Mazbatayı kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Aksini reye vaz'ediyorum. Mazbatayı kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Mazbata kabul edilmiştir efendim.

4. — *Rusumu Belediye Kanununun on dördüncü maddesinin tefsirine dair İcra Vekileri Heyeti Riyaseti tezkeresi ve Dâhiliye Encümeni mazbatası (3/54)*

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Rusumu Belediye Kanununun 19 ncu maddesinde cemakân ve kapı kenarlarına ticaretgâhların ve ashabının isimlerini ihtiva eden yazılardan maada talik ve tahrir edilen levhalardan ve her nevi yazı ve reklâmlardan resim alınması mündericolmasına nazaran ashabının ve ticaretgâhların ismini havi yazılarda resme tabiiyeti gösterilen levhaların yekdiğecinden tefriki belediye ifadesine atfen Ankara Vilâyetinden bildirilmekte olduğundan madde-i mezkûre, cemakân ve kapı kenarlarına ticaretgâh veyahut danüssmaalarla ikametgâhların ve ashabının esamisini ihtiva etmek üzere yazılan yazıların resimden muaf olduğu ve bu yazılan maada talik ve tahrir edilen levhalardan ve her nevi yazı ve ilânattan tasife maâlibince resmi beledi ahzını mutlak bir surette tasvîh etmekte olduğuna nazaran muhteviyatı her

ne olursa olsun talik edilecek levhaların sarahatı mutlakai kanuniye nazaran resme tabiiyeti iktiza ederse de bu levhaların taliki bilâhara hükümetçe mecburi tutulmuş olmasına ve levha üzerine yazılacak isim ve sanatla cemelekân üzerine yazılacak isim ve sanat arasında bir fark görülmemesine binaen bu noktadan nazaran talik edilecek levhaların ashabının isim ve sanatı muharrer olduğu takdirde bunların resme tabi olmamaları maksadı kanuna daha muvafık olacağı hakkında Dahiliye Vekâletinin 13 Kânunuevvel 1337 tarihli ve Umuru Mahalliye Vilâyat Müdüriyeti 3833/2963 numaralı tezkeresindeki işar tefsir mahiyetinde bulunmuş olduğundan keyfiyetin beray tefsir Meclisi Âliye arzı İcra Vekilleri Heyetinin 8 Mayıs 1338 tarihli içtimasında takarrü etmiş olmakla ifai muktezasiyle neticesinin işarına müsaade buyurulmasını istirham eylerim efendim.

İcra Vekilleri Heyeti Reisi
ve Enkâm Harbiye Umumiye Vekil.
Fevzi

Dâhiliye Encümeni mazbatası

Riyaseti Celîleye

Rusumu Belediye Kanununun ondokuzuncu maddesinde cemelekân ve kapı kenarlarına ticaretgâhların ve ashabının isimlerini ihtiva eden yazılardan maada talik ve tahrir edilen levhalardan ve her nevi yazı ve reklâmlardan resim alınacağı mündericolmasına nazaran ashabının ve ticaretgâhların ismini havi yazılarla resme tabiiyeti gösterilen levhaların yekdiğerinden tefriki belediye ifadesine atfen Ankara vilâyetinden Dahiliye Vekâletine bildirilmekte olduğundan maddei mezkûre cemelekân ve kapı kenarlarına ticaretgâh veyahut darüsmâaalarla ikametgâhların ve ashabının esamisini ihtiva üzere yazılan yazıların resimden muaf olduğu ve bu yazıdan maada talik ve tahrir edilen levhalardan ve her nevi yazı ve ilânattan tarife mucibince resmi beledi ahzini mutlak surette tasrih etmekte olduğuna mazaran muhteviyatı her ne olursa olsun talik edilecek levhaların sarahatı mutlakai kanuniyeye nazaran resme tabiiyeti iktiza ederse de bu levhaların taliki bilâhara hükümetçe mecburi tutulmuş olmasına ve levha üzerine yazılacak isim ve sanatla cemelekân üzerine yazıla-

cak isim ve sanat arasında bir fark görülmemesine binaen bu noktadan nazaran talik edilecek levhalarda ashabının yalnız isim ve sanatı muharrer olduğu takdirde bunların resme tabi olmamaları maksadı kanuna daha muvafık olacağı vekâleti müşarünleyhadan 13 Kânunuevvel 1337 tarih ve umuru mahalliye vilâyat müdüriyeti 3833/39639 numaralı tezkere ile Heyeti Vekileye işar edilmiş ve keyfiyet tefsir mahiyetinde olduğundan heyeti müşarünleyhaca da Meclisi Âliye arzına karar verilmiş ve Heyeti Vekile Riyasetinden de 9 Mayıs 1338 tarihli tezkere ile Meclisi Âliye arz olunarak heyeti umumiyeden 15 Mayıs 1338 de Dahiliye Encümenine havale buyurulmuş ve keyfiyet bu defa encümenimizce mütalâa ve tetkik olunmuştur.

Rusumu Belediye Kanununun mebhüs 19 neu maddesinin İstanbul Meclisi Mebusanına hini müzakeresinde madde diğer bir şekilde iken mülga Heyeti Âyanca salifularz şekilde kabul edildiği ve esnayı müzakeresinde Dahiliye Vekâletinin denmeyen eylediği, levha üzerine yazılacak isim ve sanatla cemelekân üzerine yazılacak isim ve sanat arasında bir fark olmadığı mütalâasına karşı esnaf ve tüccara bir sühulet olmak üzere kendi mülkünde veya tahtı isticarında olan aksamındaki yazıları resme tabi tutmıyarak ayrıca bir mahal işgal edecek olan levhalardan her halde resim alınmasını istilzam eylediği ve bu şekil Meclisi Mebusanca da kabul olunarak kesbi katiyet eylediği ve bu maddedeki maksadı kanunun asılan levhalardan belediyelerce tanzim edilecek tarifeler dâhilinde Resim istifası olduğu gibi bu cihet maddedeki (Cemelekân ve kapı kenarlarına ticaretgâhların ve ashabının isimlerini ihtiva eden yazılardan maada talik ve tahrir edilen levhalardan ve her nevi yazı ve reklâmlardan) fıkraresiyle vâzihan gösterildiği veçhile tefsire de hacet olmadığı Heyeti Umumiyeye arz olunur.

Dahiliye Encümeni	Mazbata Muharriri
Reisi	Namına
Niğde	Karesi
Hazım	Vehbi
Kâtip	Âza
Karesi	Niğde
Ali Şuuri	Galib

Âza	Âza
Çorum	Ankara
İsmail Kemal	İhsan
Âza	Âza
Kütahya	Canik
Cevdet	Süleyman Necmi
	Âza
	Afyonkarahisar
	İzzet Ulvi

REİS — Efendim mazbata hakkında söz istiyen var mı? (Yok yok muvafık sesleri) O halde Dahiliye Encümeni mazbatasını reyî âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reyî âlinize vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

7. — *Saruhan Mebusu Reşad Beyle Rüfeka-sının Divanı Muhasebat heyetinin kanun mucibince yeniden intihabının icrasına dair takriri*.

Efendim beş imzalı bir takrir var. Ehemmiyeti mahsusasına binaen okutuyorum.

REŞAD B. (Saruhan) — Reis Bey, encümen namına veriliyor.

Riyaseti Celileye

15. — Divanı muhasebat heyetinin Meclisçe intihabı hakkındaki Kanun çıktı. Evvelce Hükkümetin tâyin ettiği heyetin mevkiî kalmadı. Murakabe işi kanunen nâtamamdır, hattâ yoktur. Binaenaleyh bu heyetin bermucibi kanun işe başlayabilmesi için evvelen reisi evvelin. samiyen reisisanilerinin, salisen âzaların müstacellen intihabı lâzımgelir ve bu intihabatın icrasını arz ve teklif eyleriz efendim.

Saruhan	İsparta
Reşad	Mükerrem
Maraş	Menteşe
Midhat	Şükrü Kaya
Trabzon	Karesi
Şefik	Ali Şuuri

(Tefsir mazbatalarından sonra olsun. Meclisin tefsirlere dair kararı var sesleri)

REİS — Efendim takrir okundu.

RECEB B. (Kütahya) — Usule dair bir teklifim vardır.

VEHBI B. (Karesi) — Rica ederim Meclisin kararı kaçınca defa değişecektir? Gelecek celsede olsun.

RECEB B. (Kütahya) — Peki Vehbi Beyefendi. Usul hakkında söyleyeceğim. Müzakereyi müstelzim bir şey değil efendim. Bu kanun müzakere edilirken hepimizin nazarı dikkatini celbeden bir nokta var. Divanı Muhasebatın Reisin, Reisisanilerini ve saireyi Meclis intihabedecektir. Biz Meclisi teşkil eden zevatı muhteremeyi biliyoruz, fakat hariçte bu iş için sahibi liyakat kimseler olduğunu bilmekte zannediyorum ki, âciz bir vaziyetteyiz. Belki hepimizin münferiden bildiğimiz sahibi kıymet adamlar vardır. Fakat bu hariçteki sahibi kıymet fertler üzerine bu Meclisin ekseriyetini toplamak epeyce külfetli bir meseledir. Hiçbiri-miz de bu mesailde muvaffak olamayız. Binaenaleyh namzet şeklinde bir intihap şeklini bir teamül olarak kabul etmek gayet amelî ve gayet faideli bir netice olur ve esasen kanun müzakere edilirken bâzı zevatı kiram be meselenin intihabı anında halledileceğini ve o zaman namzet irae edileceği sırada bâzı rüfeka tarafından teklifler dermeyan olunarak işin kesbi sühulet etmiş olacağını arz buyurmuşlardı. Bendeniz de ona istinaden arz ediyorum. Bu işlerle en çok meşgul olan sahibi ihtisas zevattan mürekkebolarak aramızdan intihabedilmiş encümenler vardır. Muvazenei Maliye Encümeni birinci derecede bu işle en meşgul zevatı muhteremeden ibarettir. Arzu buyurursanız Kavani-ni Maliye Encümenine de mütahassisinden birer kişi iltihak edebilir ve bu suretle büyük bir kütle olur. Yirmibeş, otuz kişi eder. Sonra Maliye Vekili Beyefendi de iltihak ederek aralarında konuşurlar. İntihabedilecek miktarın zaafı kadar isimlerden mürekkep bir listeyi Heyeti Celileye arz ederler. Ve Heyeti Celile onlar meyanından kanun mucibince intihap yapar. Bunu bendeniz teklif ediyorum. Ve bir de takrir veriyorum.

FERİDUN FİKRİ B. (Dersim) — Efendim müzakere açılmasın, tefsirler bitsin de ondan sonra.

REİS — Teklifi reyî âlinize vaz'ediyorum.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Rica ediyorum. Usul hakkında müsaade buyurun.

REİS — Yine Heyeti Muhtereme istediğini intihabedecektir.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Usul hakkında müsaade buyurun Beyefendi. Receb Beyefendinin tekliflerini arkadaşlarımız kanu-

nun müzakeresinde istediler, reddedildi. Tefsir kılıklı bir mütalâadır bu, Meclis serbesttir. İsteddiğini intihabeder efendim. Mevzuubahsolan mesele intihap değildir.

REİS — Efendim tensip, buyurursanız encümen tetkik etsin.

RECEB B. (Kütahya) — Efendim o namzetler meyânında âza intihabına Meclis mecbur değildir. Bendenizin teklifim veçhile intihabat esnasında teshilenilmusliha arkadaşlar aralarında konuşurlar. Mütahassıs arkadaş sıfatıyla mütahassısları gelip arz ederler. Ondan sonra istiyen istediğini intihabeder ve istediğine rey verebilir.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Ben istediğimden sonra, reyimi verebilirim.

REİS — Efendim Receb Beyin teklifini reyi âlinize arz ediyorum. İhzarî bir muameledir. Encümenlerin müştereken muamele yapmalarını reyi âlilerine arz ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reyinize vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi. Efendim geçiyoruz.

5. — *İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 140 ncı maddesinin tefsirine dair İcra Vekilleri Heyeti Riyaseti tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (3/53)*

REİS — Okunacak:

10 Nisan 1338

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Bir mah mezuniyet istihsalı ile kazalarına azimet edip de müddet hitamında mazereti sıhhiyelerine binaen avdet etmiyerek rapor gönderen Encümeni Daimi âzasına verilecek muhassetat için İdari Umumiyei Vilâyat Kanununun 140 ncı madde muaddesinde sarahatı kâfiye bulunduğundan tâyini muameleye, Encümeni Liva kararı ile Kayseri Mutasarrıflığından lüzum gösterilmiş ve kanunu muaddelin dördüncü maddesinde bir aydan fazla mezuniyet alan encümen âzalarının ancak bir aylık tahsisatı verileceği mutlak olarak tasrih edilmesine nazaran bir aydan fazla devam eden mezuniyetlerin mazereti sıhhiyeden bulunsa bile nazarı itibara alınmaması lâzımgeldiği teemmül edilmekte olduğu Dahiliye Vekâletinin 19 Mart 1338 tarihli ve umuru mahalliyei vilâyat müdüriyeti umumiyesi 905/4940 numaralı tezkeresinde bildiril-

mesine ve mesele muhtacı tefsir bir mahiyette görülmesine binaen berayı tefsir keyfiyetin Büyük Millet Meclisine arzı İcra Vekilleri Heyetinin 9 Nisan 1338 tarihli iğtimanda tekarrür etmiş olmakla ifayı muktezasiyle neticesinin işarına müsaade buyurulmasını istirham eylerim efendim.

İcra Vekilleri Heyeti Reisi
Erkânı Harbiyei Umumiye Vekali
Fevzi

18 . 9 . 1339

Riyaseti Celileye

Esbabı mucibe mazbatası

Bir mah mezuniyet istihsalı ile kazalarına azimet edip de müddeti hitamında mazereti sıhhiyelerine binaen avdet etmiyerek rapor gönderen Encümeni Daimi âzasına verilecek muhassetat için İdarei Umumiye Vilâyat Kanununun 140 ncı madde muaddesinde sarahatı kâfiye bulunmadığından tâyini muameleye Encümeni Liva kararı ile Kayseri Mutasarrıflığından lüzum gösterilmiş ve kanunu muaddelin dördüncü maddesinde bir aydan fazla mezuniyet alan encümen âzalarının ancak bir aylık tahsisatı verileceği mutlak olarak tasrih edilmesine nazaran bir aydan fazla devam eden mezuniyetlerin mazereti sıhhiyeden bulunsa bile nazarı itibara alınmaması lâzımgeldiği teemmül edilmekte olduğu Dahiliye Vekâletinin 19 Mart 1338 tarihli ve Umuru Mahalliyei Vilâyat Müdüriyeti 905/4940 numaralı tezkeresinde bildirilmesine ve mesele muhtacı tefsir mahiyette görülmesine binaen Heyeti Vekilece Meclisi Âliye arzına karar verilmiş ve Heyeti Vekile Riyasetinden de 10 Nisan 1338 tarihli tezkere ile Meclisi Âliye arz olunarak Heyeti Umumiyeden 13 Nisan 1338 tarihinde Dahiliye Encümenine havale buyurulmuş ve keyfiyet bu defa dahi encümenimizce tetkik ve mütalâa olundu.

Mebhus maddenin Büyük Millet Meclisinde bilâmünakâşe kabul edildiğine nazaran vazın kanunun maksadını ibareden anlamaktan başka çare kalmamıştır. Bu bapta Birinci Büyük Millet Meclisi Dahiliye Encümeninin merbut mazbatasındaki mütalâata iştirakle beraber madde (bir aydan fazla mezuniyet alan encümen âzasının ancak bir aylık tahsisatı verilir)

denilerek fazla mezuniyet her hangi bir sebeple olursa olsun mutlak olarak zikredildiği gibi tahsisatın itasına dair kısımda (Ancak) edat hasriyle bir aya kasredilmesi de sebebi her ne olursa olsun fazla verilemeyeceğini göstermekte olduğundan âtideki fıkrai tefsiriye tanzim ve Heyeti Umumiyyeye arz olunmuştur.

«Tefsir»

Vilâyat ve liva encümenleri âzası velev sıh-hî dahi olsa her hangi bir sebeple mezuniyet istihsalinde ancak bir aylık tahsisatı verilir.

Dahiliye Encümeni

Reisi	Mazbata Muharriri
Niğde	Karesi
Hazm	Vehbi
Kâtip	Âza
Karesi	Çorum
Ali Sururi	İsmail Kemal
Âza	Âza
Niğde	Ankara
Gallib	İhsan
Âza	Âza
Kütahya	Canik
Cevdet	Süleyman Necmi
	Âza
	Karahisarısahib
	İzzet Ulvi

REİS — Efendim söz istiyen var mı? (Havır havır, sesleri) O halde Dahiliye Encümeni'nin mazbatasını reyî âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reyiniz vaz'ediyorum kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

6. — *Rüsümü Belediye Kanununun 24 ncü maddesinin tefsirine dair Dahiliye Vekâleti tezkeresi ve Kavanini Maliye ve Dahiliye encümenleri mazbataları (4/33)*

Dahiliye Vekâleti Aliyesine

1330 tarihli Rüsümü Belediye Kanununun birinci maddesinde Tanzifat ve Tenvirat Rüsümü ile Müsakkafat Vergisinin Belediye Resmî munzamını Hazinei Maliye memurini tahsiliyesi marifetiyle tahsil olunacağı musarrah ise de yirmidördüncü maddesinde mebus kaldırım veya lâğım masarifi inşaiyesinin rüsümü belediye gibi tahsil olunacağı ibaresinden maksadı kanun sarahaten anlaşılamiyor. Varıdatı belediye hukuku mümtazeden olup dünyunu âdiye gibi maha-

kime müracaat izaai evkatı mucibolacağından yirmidördüncü maddedeki tahsilden maksadın maliye tahsildarları marifetiyle tahsil demek olacağı müstedlel ise de istizam keyfiyet olunur.

25 Eylül 1336

Kastamonu Valisi

Cemal

10 . 9 . 1339

Riyaseti Celileye

1330 tarihli Belediye Rüsümü Kanununun yirmidördüncü maddesindeki müphemiyetin tefsiren izahına dair Kastamonu vilâyetinin tahriratına atfen Dahiliye Vekâletinden mevрут ve Heyeti Umumiyyeden muhavvel 25 Eylül 1336 tarih ve 2695/570 numaralı tahrirat Kavanini Maliye Encümeninde tetkik ve müzakere olundu.

Belediye Rüsümü Kanununun mevzuubahsolan yirmidördüncü maddesinde beyan olunam lâğım ve kaldırım masarifi inşaiyesinin rüsümü belediye gibi tahsil olunacağı ibarenin mutlak olması birinci maddedeki Tanzifat ve Tenvirat Rüsümü ile Müsakkafat Vergisinin belediye resmî munzamını Hazinei Maliye memurini tahsiliyesi marifetiyle tahsil bulunduğu musarrah olan bu maddenin de birinci maddedeki sarahat ve mutlakiyete mâtufl bulunması suretinde tefsir edilmiş ve keyfiyetin Heyeti Umumiyyenin nazarı tasvibine arzı münasip görülmüştür.

Kavanini Maliye

Encümeni Reisi

Erzincan

Sabit

Mazbata Muharriri

Kayseri

Ahmet Hilmi

Dahiliye Encümeni mazbatası

(1330) tarihli Rüsümü Belediye Kanununun 24 ncü maddesinin tefsiren izahı hakkında Dahiliye Vekâletinin muktazasıyla gelmiş olan Kastamonu vilâyetinin 25 Eylül 1336 tarih ve 2695/570 numaralı tahriratiyle Kavanini Maliye Encümeninin 1 Eylül 1339 tarih ve 13 numaralı mazbatası Encümenimizin 18 Eylül 1339 tarihindeki içtimamda tetkik ve müzakere edildi.

Belediye Rüsümü Kanununun yirmidördüncü maddesindeki lâğım ve kaldırım masarifi inşaiyesinin rüsümü belediye gibi tahsil olunacağı ibaresinin mutlak olmasına ve birinci maddedeki Tanzifat ve Tenvirat Rüsümü ile Müsakkafat Vergisinin belediye resmî munzamının Hazinei maliye memurini tahsiliyesi marifetiyle tahsil

musarrah bulunmasına nazaran 24 ncü madde-
deki lâğım ve kaldırım masarifi inşaiyesinin
tahsilinin birinci maddedeki Hazine maliye tah-
sildarlarına mâtufl bulunduğ u Kavanini Maliye
Encümenince tefsiren beyan edilmiş ve madde-
nin bu suretle tefsiri encümenimizce de muvafık
görölmüş olduğ undan keyfiyet Heyeti Umumi-
yenin nazarı tasvibine arz ve takdım kıldım.

Dahiliye Encümeni	Mazbata Muharriri
Reisi	namına
Niğde	Karesi
Ebubekir Hazım	Vehbi
Kâtip	Âza
Karesi	Ankara
Ali Şuuri	İhsan
Âza	Âza
Çorum	Niğde
İsmail Kemal	Galib
Âza	Âza
Canık	Kütahya
Süleyman Necmi	Cevdet
	Âza
	Karahisarısahib
	İzzet Ulvi

REİS — Efendim mazbata hakkında söz iş-
tiyen var mı? (Yok, sesleri) Dahiliye Encüme-
ninin bu mazbatasını reyî âlinize arz ediyorum,
kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reyî
âlinize vaz'ediyorum. Kabul etmiyenler lütfen el
kaldırsın. Kabul edilmiştir.

7. — *Belediye Kanununun 19 ncü ve İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 105 nci maddelerinin tefsiri hakkında Dahiliye Vekâleti tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (3/55)*

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Belediye Kanununun 19 ncü ve İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 105 nci maddesinde bilfiil silâh altında bulunanların müntahib olmak sıfatını haiz olmadıkları musarrah ise de âzalığ a intihabolunduktan sonra hizmeti askeriye ye davet edilenlerin âzalık sıfatlarının zail olup olmayacağı hakkında bir kayıt ve sarahat mevcudolmadığına ve vâkıa bilfiil silâh altında bulunanların müntahip ve müntahabolamamalarına nazaran hizmeti muvazzafai askeriyenin bu sıfatı iskat etmesi istidlâl edilmekte ise de hidematı ihtiyatiyei askeriye ye dâvet olunan memurîn sıfatı memuriyetlerini kaybetmemekte ve hattâ ihti-

yat zâbitliğine alınanlar vekillere verilen miktardan mütabaki maaşlarını da almakta bulduklarından mecalisi umumiye ve belediye âzalarının da bu suretle hizmeti muvazzafa veya ihtiyatiye ye alınmalarının âzalık sıfatına ne dereceye kadar müessir olabileceğ inin tefsirine müsaade buyurulması arz olunur efendim.

27 Mart 1338
Dahiliye Vekili
Ali Fethi

Sabık Dahiliye Encümeni mazbatası

Belediye Kanununun 19 ncü ve İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 105 nci maddesinde bilfiil silâh altında bulunanların müntahap olmak hakkını haiz olmadıkları musarrah ise de âzalığ a intihabolunduktan sonra hizmeti askeriye ye davet edilenlerin âzalık sıfatlarının zail olup olmayacağı hakkında bir kayıt ve sarahat mevcudolmadığına ve filvâkı bilfiil silâh altında bulunanların müntahip ve müntahap olamamalarına nazaran hizmeti muvazzafai askeriyenin bu sıfatı iskat etmesi istidlâl edilmekte ise de hidematı ihtiyatiyei askeriye ye davet olunan memurîn sıfatı askeriyelerini kaybetmemekte bulduklarından mecalisi umumiyei belediye âzalarının da bu suretle hizmeti muvazzafa veya ihtiyatiye ye alınmalarının âzalık sıfatına ne dereceye kadar müessir olabileceğ inin tefsiri lüzumuna dair Dahiliye Vekâletinin makamı celili riyasetten muhavvel 27 Mart 1338 tarihli ve 5509/1024 numaralı takrirî encümenimizce mütalâa ve icabı müzakere olundu.

Mükellefiyeti Askeriye Kanununun madde mahsusası mucibince hizmeti muvazzafa ve fiiliyelerini ifa için dâvet olunan memurînün sıfatı memurelerinin izalesiyle muhtacı muavenet olan ailelerine sair muvinsiz efrat hakkında cari ahkâmı tatbik edildiğ i gibi ahkâmı mezkûrenin aynıyle mecalisi umumiye ve belediye âzaları hakkında da tatbiki derkâr bulunduğ u ancak memurînün ihtiyaten tahtı silâha alındıklarında sıfatı memurîlerinin muhafazası ile vazifelerinin vekâleten idare ettirilmeleri ise senelerden beri umur ve muamelâtı resmiyeyi tedvine hasrı vücudetmiş olduklarından bunların bir hizmeti muvakkatei askeriye için açığ a çıkarılmaları muvafık olmayacağı ve mâzül addedildikleri ise kendilerine mâzuliyet maaşı verilmekle beraber yer-

lerine tâyin olunacak zevata da ayrıca maaş itası gibi Hâzineye birtakım külfet ve masraf tahmil edilmemesi maksadına mâtuf olup mecalisi umumiye ve belediye âzalarının memurîni mumaileyhime makûs olamayacağı ve binaenaleyh Belediye ve İdarei Umumiyei Vilâyat kanunları ahkâmı veçhile asker iken müntahabolamıyan bir zatın tahtı silâha alındıktan sonra âzalık sıfatının devamına bir lüzum ve zarureti kanuniye olmadığı ve zaten her ihtimale karşı inhilâl edecek âzalık yerinde istihdam edilmek üzere ihtiyaten tefrik olunmuş zevatla noksanı vâkım ikmalî bu suretle müzakeratın temini mezkûr İdarei Umumiyei Vilâyat ve Belediye kanunları ahkâmından bulunduğu cihetle ihtiyaten silâh altına celbolunan mecalisi mezkûre âzalarının âzalık sıfatlarının zevalı ile yerlerine haizi ekseriyet olan diğer zevatın tâyin ve istihdamı tabîi bulunduğu âzadan Ali Vefa, Âtrî, Tahsin, Mesut beylerin muhalefetlerine karşı ekseriyetle tezekkür ve tefsir olunmuş olmakla Heyeti Umumiyenin nazargâhı celiline arz olunur.

Dahiliye Encümeni	Mazbata Muharriri
Reisi	Yozgad
Lâzıztan	Süleyman Sırrı
Esad	
Kâtip	Âza
Kayseri	Karahisarî Şarkî
Âtif	Mustafa
Antalya	Mardin
Ali Vefa	Mithad

Riyaseti Celileye

Belediye Kanununun 19 ncu ve İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 105 nci maddesinde bilfiil silâh altında bulunanların müntahibolmak sıfatını haiz olmadıkları musarrah ise de âzalığa intihabolunduktan sonra hizmeti askeriye davet edilenlerin âzalık sıfatlarının zâil olup olmayacağı hakkında bir kayıt ve sarahat mevcudolmadığına ve filvâkı bilfiil silâh altında bulunanların müntahib ve müntahabolamalarına nazaran hizmeti muvazzafai askeriye nin bu sıfatı da fiskat etmesi istidlâl edilmekte ise de hidematı ihtiyatiyei askeriye davet olunan memurîni sıfatı askeriyelerini kaybetmekte bulduklarından mecalisi umumiye ve belediye âzalarının da bu suretle hizmeti muvazzafa veya ihtiyatiye alınmalarının âzalık sıfatına ne dereceye kadar müessir olabileceğinin

tefsiri lüzumuna dair Dahiliye Vekâletinin Makâmı Celili Riyasetten muhavvel 12 Mart 1338 tarih ve 5509/1024 numaralı taktiri Birinci Büyük Millet Meclisi Dahiliye Encümenince mütaâa ve müzakere olunarak Mükellefiyeti Askeriye Kanununun maddei mahsusası mucibince hizmeti muvazzafa ve fiiliyelerini üfa için davet olunan memurîni sıfatı memurelerinin izalesiyle muhtacı muavenet olan ailelerine sair muinsiz efrat hakkında cari ahkâmı tatbik edildiği gibi ahkâmı mezkûrenin aynıyla mecalisi umumiyede belediye âzaları hakkında da tatbiki derkâr bulunduğu ve ancak memurîni ihtiyaten tahtı silâha alındıklarında sıfatı memurelerinin muhafazası ile vazifelerinin vekâleten idare ettirilmesi ise senelerden beri umur ve muamelâtı tedvire nasrı vücudetmiş olduklarından bunların bir hizmeti muvakkatei askeriye için açığa çıkarılmaları muvafık olamayacağı ve mâzûl addedilmeleri ise kendilerine mazuliyet maaşı verilmekle beraber yerlerine tâyin olunacak zevata da ayrıca maaş itası gibi Hazineye birtakım külfet ve masraf tahmil edilmesi maksadına mâtuf olup mecalisi umumiye ve belediye âzalarının memurîni mumaileyhime makûs olamayacağı ve binaenaleyh Belediye ve İdarei Umumiyei Vilâyat kanunları ahkâmı veçhile asker iken müntahibolamıyan bir zatın tahtı silâha alındıktan sonra âzalık sıfatının devamına bir lüzum ve zarureti kanuniye olmadığı ve zaten her ihtimale karşı inhilâl edecek âzalık yerinde istihdam edilmek üzere ihtiyaten tefrik olunmuş zevatla noksanı vâkım ikmalî ve bu suretle müzakeratın temini mezkûr İdarei Umumiyei Vilâyat Belediye kanunları ahkâmından bulunduğu cihetle ihtiyaten silâh altına celbolunan mecalisi mezkûre âzalarının âzalık sıfatlarının zevalı ile yerlerine haizi ekseriyet olan diğer zevatın tâyin ve istihdamı tabîi bulunduğu 6 Mayıs sene 1338 tarihinde ekseriyetle tezekkür ve tefsir edilerek Heyeti Umumiyeye arz edilmiş ve şimdîye kadar müzakeresi îera edilemediğinden ahiren heyeti müşarınleyhaca devren havale buyurulmuş olmakla Dahiliye Vekâletinin mezkûr tezkeresi ve salifularz encümenin mazbatası encümenimizce mütalâa ve icabı müzakere olundu. Hülâsası bâlâda arz edilen Birinci Büyük Millet Meclisi Dahiliye Encümeninin tefsiri encümenimizce de muvafık görülmüş ve ihtiyaten silâh altına celbolunan

mecalisi mezkûre âzalarının âzalık sıfatlarının zevali ile yerlerine haizi ekseriyet olan diğer zevatın tâyin ve istihdamı tabîi bulunduğu zikredilerek muvazzafan silâh altına celbolunan mecalisi mezkûre âzalarının âzalık sıfatlarının zail olup olmayacağı zikredilmemiş ve halbuki muvazzafan tahtı silâha alınan mecalisi mezkûre âzalarının âzalık sıfatları evleviyetle âidolacağı bedîhi bulunmuş olmakla şekli tefsir berveği zir tesbît olunarak Heyeti Umumiye arz olunur.

«Tefsir»

Belediye ve mecalisi umumiye ve mecalisi idare âzasında iken gerek muvazzaf, gerek ihtiyat suretiyle silâh altına alınan âzanın âzâhkları zail olur.

Dahiliye Encümeni	Mazbata Muharriri
Reisi	Namına
Niğde	Karesi
Hazim	Vehbi
Kâtip	Âza
Karesi	Niğde
Ali Şuuri	Galib
Âza	Âza
Çorum	Kütahya
İsmail Kemal	Cevdet
Âza	Âza
Canik	Karahisarısahib
Süleyman Neemi	İzzet Ulvi
	Âza
	Ankara
	İhsan

REİS — Efendim söz istiyen var mı?

FERİDUN FİKRİ B. (Dersim) — Efendiler belediye ve meclisi umumiyelerin Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun ruhu ile ne kadar mukayyedolduğunu izaha lüzum yoktur. Muvazzaf vazaifi ifa edecek her fert hakkında encümenin noktaî nazarına iştirak ederim. Muvazzaflık muayyen olan bir sin dâhilindedir. Bir insan genç iken yirmi yaşında, on dokuz yaşında iken vatana karşı vazifesini ifa eder ve bunda hiçbir siyasi mesele tekevvün etmesinin ihtimali yoktur ve bu mesele memleketin hukuku siyasiyesini zerre kadar müteessir etmez. Çünkü herkes hizmeti vatanîyesini yapmalıdır. Yalnız ihtiyat meselesi son derece cayiteemmüldür. Çünkü efendiler olabilirki bu ihtiyat efradı ihtiyat suretiyle silâh altına alınan âzanın bu muame-

leye tâbi tutulması memlekette belediyelerin ve Meclisi umumilerin her an Hükümet âlaresinin tahtı tesirinde kalması neticesini verebilir ve bu doğrudan doğruya şûraların ve belediyelerin ve meslisi umumilerin ifayı vazifede müşkülâta mâruz kalmış ve nevama masuniyeti mahsusalarının - masuniyeti teşriye demeyeceğim, masuniyeti teşriyelerini dememek için bu tabiri kullanıyorum - ihlâline bâdi olabilir, bu mahzurludur. Yani fikrimi açıkça söylemek isterim ki; yarın her hangi bir Hükümet ihtiyatları tahtı silâha alacağım diyerekten birçok meclisi umumî âzasının ve belediye âzasının hukukunun ihlâline sebebiyet verebilir. Birçok memleketlerin tarihi siyasisinde meclisi umumilerin, belediyelerin üzerinde bu suretle tesirat ve taziyat yapıldığı görülmüştür. Binaenaleyh bendenize mesele gayet şayanı dikattir. Onun için (Belediye ve mecalisi umumiye âzasından iken gerek muvazzafan olsun alınmak) demek doğru olabilir. Yani âzanın âzâhkları zail olur demek doğrudur. Fakat ihtiyatlara bunu teşmil etmek doğru değildir. Çünkü malûmuâliniz ihtiyatlık vâsi bir müddettir. Vâsi müddet içinde bazen insan iki ay için silâh altına alınabilir.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Bazan beş sene devam edebilir.

FERİDUN FİKRİ B. (Devamla) — Beş sene devam edebilir meselesi başka. O memleketin seferberliğine taallük eder büyük bir vaziyettir. İmtidadedebileceği bir vaziyettir. Lâkin diğer taraftan düşünmeli ki, Hükümete alehtlak böyle bir hak vermek belediye ve mecalisi umumiye âzasının ihtiyaç suretiyle silâh altına alındığında âzalığın iskatına cevaz vermek doğru değildir. Öyle bir vaziyet olabilir ki, efendiler, bir Dahiliye Vekili üç gün için en mühim gördüğü iki tane belediye âzasını tahtı silâha aldırabilir. (Nasıl sesleri, gürültüler) Efendiler. Bizim memlekette değil birçok memlekette böyle şeyler görülmüştür. Binaenaleyh bendeniz nazarı dikatini de siz arzu ederseniz kabul edersiniz, arzu etmezseniz reddedebilirsiniz.

DAHİLİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİ VEHBİ B. (Karesi) — Efendim Feridun Fikri Beyin fikirleri burada vârit değildir. Ve hiç münakaşaya lüzum yoktur. Çünkü Mükellefiyeti Askeriye Kanununa dairdir. Mükellefiyeti Askeriye Kanunu müzakerede edilir-

ken inşaallah muvaffak olurlar. Ve noktai nazarlarını kabul ettirirler.

FERİDUN FİKRİ B. (Dersim) — Askere almalıdır.

VEHBİ B. (Devamla) — Rica ederim bu kanunla alınmaktadır, alındıktan sonra ne olacaktır? Burada müzakere edilen mesele budur. Karıştırmıyalım. Mükellefiyeti Askeriye Kanunu geldiği zaman inşaallah birlikte çalışır ve böyle millî müesseselerde âza olanları kurtarmak için mümkün olursa uğraşırız. Kalabilir mi? Şimdi bunu tetkik edelim. Meselâ Eskişehir'in iki âzası var. İkisi de birden ihtiyaten gitse Feridun Beye sorarım, bir vilâyetin dört âzasının dördü de gitse ne yaparız? Vazife milliyeye falan ve filân zatın şahıslarına munhasır değildir. Ondan sonra ikinci derece namzetler vardır. Sonra bunlar gelirler ve bu vazifeyi görürler mazbata bundan ibarettir.

Dr. MAZHAR B. (Aydın) — Bendenizir dediğim tasrih edilsin. (Meclisi umumi) tâbir âlem olmuştur. (Meclisi idare) diye tasrih edilmiştir. Meclisi umumi başka şekildedir. Bunun âzaları tâyin olunmamış, intihabedilmiştir. Meclisi idare başka şekildedir. Bunun hakkın da encümeninden izahat isterim.

VEHBİ B. (Karesi) — Müsaade buyurursanız arz edeyim. Bizim ruznamede ikinci bir teklifimiz vardır. Dahiliye Encümeni, mecalisi idarede bu şekilde âzayı müntehibenin bu suretle olmasına taraftar değildir. Teklif daha evvel yapıldığı için o teklifle beraber müzakere edilir. İntacedilir. Lüzum kalmaz diye koymamışızdır. Arzu buyurursanız korsunuz. Ona göre müzakere edilir. Ve o kanunla beraber çıkar (Belediye ve meclisi umumi ve mecalisi idare âzasından) diye teklif ediyorum.

REİS — Efendim mazbatayı, Encümen Mazbata Muharriri Beyin söylediği veçhile tashiha reyî âlinize vaz'ediyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. (Kabul sesleri) Aksini reye arz edeceğim. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir.

8. — *Temettü Vergisi taksitleri hakkındaki maddenin tefsirine dair (3/90) numaralı İcra Vekilleri Heyeti Riyaseti tezkeresi ve Kavanini Maliye Encümeni mazbatası*

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

30 Teşrinisani 1330 tarihli Temettü Kanunu mucibince Temettü Vergisinin Mart ve Eylülde olmak üzere iki taksitte istifası muhtazî ise de ahiren neşrolunan 21 Şubat 1338 tarihli Kanun hükmünce mezkûr verginin senei haliye Martından itibaren defaten tahsili zarurî görüldüğü ancak mezkûr 30 Teşrinisani 1330 tarihli Temettü Kanununun (34) ncü maddesinde senenin ilk ayı zarfında terki sanat eden veya ticaret ve sanatta daha az vergi alınmasını mucibi tebeddülât vukubulan mükellefin ikincî altı ayın hulûlünden mukaddem memurîni maliyeye haber verdikleri halde ikinci taksite ait verginin tamamı veyahut yeni sanat ve ticarete göre icabeden miktarı tenzil olunacağı musarrâh olmasına ve mezkûr Tacili Cibayet Kanunu verginin matrah ve mevzuatının tadilini mutazammın olmayıp yalnız mütehakkak verginin cibayeti Muvazenei ve Muhasebei Umumiye kanunlarının mevaddı mahsusasına mugayir olacağından ikinci taksite aid olup lüzumu reddi tahakkuk eden Temettü Vergisinin iadesi zarurîyeti kanuniyeden ise de vekâlet müşavirliğinin mütalâasına göre kanunu âhar verginin defaten tahsilini âmir bulunması evvelki kanunun iki taksitte istîfa olunacağı hakkındaki hükmünü tadil ve iki taksiti Martta istîfa olunmak üzere bir taksite hasreylemiş ve lâzümülistîfa bir hal iktisabeyledikten sonra tahsil edilen Temettü Vergisinin terki ticaret ile o verginin iadesi kanunen gayricaiiz ve nitekim 21 Şubat 1338 tarihli Kanundan mukaddem Temettü Kanunu mucibince, tarh edilen verginin Mart taksiti istîfa edilmesini mütaakıp meselâ Nisan iptidasında terki ticaret edenlere Nisan, Mayıs ve onu takibeden aylara mahsus ticaret için vermiş olduğu verginin terki ticaret sebebiyle iadesi ahkâmı kanuniyeye münafi olduğu gibi vâzı kanunun iki taksiti bir taksitte hasreylemesiyle marûlarz vaziyeti hukukiyenin aynı ihdas edilmiş olduğundan meblâğı mezburun iadesi kanunen gayrikabil bulunduğu anlaşılmaqta olduğu ve şu kadar ki Tacili Cibayet Kanunu usulü dairesinde tahakkuk etmiş olan verginin defaten tahsilini mutazammın olmasına ve Temettü Kanunu ise verginin Mart ve Eylül aylarında olmak üzere iki taksitte istifası ve bu iki ayda tezayüt veya tenakuz gibi tebeddülâtı esas itibariyle kabul etmiş olmasına göre bilfarz Ni-

san ve Mayıs aylarındaki tagayyurat Martta usulen tahakkuk ve tahsil edilen verginin iadesini icabettiremeyeceği gibi ikinci taksitin hülûlünden akdem terki ticaret veya tebdili sanat edenlerden fevkal kanun vergi taharri ve tahsili dahi muvafıki kanun ve madelet görülemediği ve çünkü Tacili Cibayet Kanunu haksız verginin değil, meşru tekâlifin tahsilini âmir bulunduğu cihetle mütalâatı vâkıanın bir noktadan muvafıki nefselemler görölmediği ve meselenin tefsiri kanuna taallûk eylediği hakkında Malîye Vekâletinin 23/25 Teşrinievvel 1338 tarih ve Vâridatı Umumiye Müdüriyeti 5935/58217 numaralı tezkeresi İera Vekilleri Heyetinin 29.10.1338 tarihli içtimaında ledettezekkür keyfiyetin berayı tefsir Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı takarrür etmekle ifayı mukteza- siyle neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

T. B. M. M. İera Vekilleri
Heyeti Reisi
Hüseyin Rauf

REİS — Temettü Kanununun tefsirine dair Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını vardır okunacak :

Kavanini Maliye Encümeni mazbatasını

21 Şubat 1338 tarihli Kanun Temettü Vergisinin bir taksitte ve defaten tahsilini âmir bulunmaktadır. Halbuki 30 Teşrinisani 1339 tarihli Temettü Kanunu Temettü Vergisinin Mart ve Eylül aylarında ve iki taksitte istifa edileceğini tâyin etmekte ve senenin ilk altı ayı zarfında terki sanat veya ticaret ve sanatta daha az vergi alınmasını mucip bir hal tahaddüs ettiği takdirde ikinci altı ayın hülûlünden evvel memurini maliyeye müracaat ederek yeni sanat veya ticaretin icabettiği şekilde tadil ve tenzil hakkını vermektedir.

Salüfüzzikr 21 Şubat 1338 tarihli kanunda tadil ve tenzil keyfiyeti meskûtanın bırakıldığından bu kabîl müracaat edenlerin vergilerinin tenzil olunup olunmayacağı lüzumu berayı tefsir Maliye Vekâletinin işarına atfen Heyeti Vekile Riyasetinin tezkeresiyle Meclisi Âliye arz ve Heyeti Umumiyeden Kavanini Maliye Encümenine havale edilmiş olduğundan encümene davet olunan Vâridat Müdürü Umumisinin huzuru ile keyfiyet 21 Teşrinisani 1339 ta-

hinde encümenimizce tetkik ve müzakere olundu.

30 Teşrinisani 1330 tarihli Kanunda ashabi mükellefiyete tadil için müracaat hakkı verilmiş ise de Tacili Cibayete mütaallik 21 Şubat 1338 tarihli Kanun verginin defaten tahsili merkezinde olup iki taksiti Martta istifa olunmak üzere bir taksite hasreylemesine, verginin istifasını mütaakıp sanat ve ticaretinde tebedül hâsıl olanlar için verdiği verginin tenzili hakkında bir kayıt bulunmamasına ve Temettü Kanununa göre birinci taksit verildikten sonra ilk altı ay zarfında hali malî ve ticaretlerinde tebeddül ârız olanlar için o aylara mahsus tenzilâta mesağı kanuni olmayıp Tacili Cibayet Kanununda dahi iki taksiti bir taksite hasreylemesiyle aynı vaziyet ihdas eylemiş olmasına binaen verginin istifasından sonra mükellefinin hali malîlerine vakı olan tebeddülünden dolayı mükellefine bir şey iadesi icabetmeyeceği ekseriyetle karargir olmuştur.

Keyfiyet Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibi- ne arz olunur.

Kavanini Maliye Encümeni	Mazbata Muharriri
Reisi	Kayseri
Hasan	Verginin bir taksite hasrı mükellefinin tadil hakkını takyid- etmez kanaatinde- yim
	Ahmed Hilmi
Kâtip	Âza
Konya	Trabzon
Tevfik Fikret	Sırrı

Âza
Elâziz
Mustafa

RECEB B. (Kütahya) — Efendim bu mesele mühimdir. Mühim olan bu meselede ekseriyetin fikri olduğu gibi ekalliyetin fikri de kıymetlidir. Mazbataya muhalif olanlardan mevcut arkadaşlar varsa lütfen meseleyi tenvir buyursunlar.

REİS — Efendim. Söz istiyen var mı?

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Muhalif olanlardan Mecliste kimse yok.

AHMED HİLMİ B. (Kayseri) — Efendim müsaade buyurursanız evvelâ ekseriyetin noktâ nazarına bendeniz muhalif kaldım. Arz edeyim. Teklif şudur: Temettü Vergisi 1338 senesine

kadar iki taksitte istifa ediliyormuş. Mart'ta birinci Eylül'de ikinci taksiti, Mart'ta Eylül arasında mükellefinin ahvali maliyesinde bir tebeddül hâsıl olursa kanun mucibince Eylül'den evvel müracaat edecek, memurını maliye müracaatı tetkik edecek, mümkün olursa ikinci altı aylığı tenzil edecek. Malûmuâliniz olduğu üzere selefiniz olan Meclis 1338 senesinde Tacili Cibayet Kanununu neşretti. Ve bu kanun mucibince Temettü Vergisinin Martta cibayet edilmesini kabul etti.

ZEKİ B. (Gümüşane) — Bir defaya mahsus.

AHMED HİLMİ B. (Devamla) — Evet bir defaya bir seneye mahsus olmak üzere... Bu kanun mucibince defaten istihsal olunan vergiden dolayı mükellefin müracaat ederse senenin ortasında, Nisanda, Mayısta, Haziranda evvelki kanun mucibince bir defaya mahsus değildi, iki taksitte mahsustu. Şimdi bir defada alındığından dolayı sene ortasında mükellefinin ahvali maliyesinde bir nakısa hâsıl olursa Cibayet Kanunu mucibince tadil hakkı var mıdır? Yok mudur? Mesele budur. Maliye Vekâletinden encümene davet olunan Varidat Müdürü Umumisi noktai nazarımı encümene arz etti. Demek istiyor ki bir taksitte alındığı zaman, Marttan Eylül'e kadar ahvali malisinde bir tebeddül olursa, bu tebeddülün Mart taksitine tesiri yoktur. Tacili Cibayet Kanunu burada bunun alınmasını emrediyor. Şimdi burada senei kâmil bir senedir. Evvelkinde müddeti kâmil altı aydır. Altı aydaki tebeddülün dolayı tenzil edilmiyor, ikinci altı aydaki tebeddülün dolayı tenzilât yapılıyor. Binaenaleyh bir sene zarfındaki tebeddülün dolayı tenzilât icabetmez. Encümenin ekseriyeti bu noktai nazarı kabul etti ve bu suretle mazbatasını tanzim etti.

Fakat ben deniz muhalif kaldım. Noktai nazarım da şudur. Her ne kadar Tacili Cibayet Kanunu defaten cibayet hakkını veriyorsa da tadil hakkını selbedemez. Çünkü memleketimizin ahvali içtimaiye ve iktisadiyesine nazaran değil bir sene zarfında bir ayda, hattâ bir haftada ahvali maliyede öyle tebeddüller olur ki... Binaenaleyh bunları nazarı dikkate almamak bir nevi adaletsizlik olur. (Doğru sesleri) bir defada tahsil ederiz, fakat ahvali maliyesinde tebeddül ârız olursa ve bunu res-

men tahkikat neticesinde temin edebilirlerse bundan dolayı tadil hakkı verilebilir.

RECEB B. (Kütahya) — O halde fikri âlî-niz nedir?

AHMED HİLMİ B. (Devamla) — Burada noktai nazarım şudur: Mademki defaten tahsil edilmiştir, fakat o sene zarfında ahvali maliyede bir tebeddül hâsıl olmuşa bu noktai nazarı dikkate alınmalıdır ve bundan dolayı tenzilât icabettiği takdirde tenzil edilmelidir.

MUSA KÂZİM Ef. (Konya) — Bu, tacili cibayete karar verilen zamana mı aittir?

AHMED HİLMİ B. (Devamla) — O seneye aittir. Kanun çıktığı zaman o sene, bir taksitte bir defada alıyorduk. Şimdi o sene zarfında ahvali malinde bir tebeddül hâsıl olursa vergisi tenzil olunacak mı, olunmıyacak mı? Maliye Vekâleti alınmış bir paradır, iade etmek müşkülâtı mudîbolur, verilmesin demek istiyor. Bendeniz diyorum ki, evvelki kanun iki taksitte ayırmıştı, yani ahvali malisinde bir tebeddül vâkı olursa tenzil hakkını vermişti. Tüccar bilmez ki, böyle bir kanun çıkacak, ve o buna nazaran kendi muamelâtı iktisadiyesini bir sene için tanzim etsin. Binaenaleyh tadil hakkı vardır. (Bir tadilname verilmez sesleri).

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Efendim Tadili Cibayet Kanunu, tahakkuk etmiş olan verginin defaten tahsili içindir. Yoksa tahakkuk etmemiş olan vergi hakkında birşey yoktur. Ahmed Beyefendinin mütakâaları ben denize varıttır. Binaenaleyh kanunun tadili muvafıktır.

MUSA KÂZİM Ef. (Konya) — Efendim. Ekseriyetin reyinde biraz isabet var gibi görüyorum. 1338 senesinde bir defaya mahsus olmak ve pek mühim ve müstaeel bir hususu temin etmek üzere bu tedabir ittihaz edilmişti: Yani tekasit ilga ve verginin cibayeti tadil olunmuştu. Vergilerden ve sair bu gibi hususattan birkaç milyon liranın âcilen tahsiline lüzum vardı. Bu yapıldı ve faide de hâsıl oldu. Şimdi mükellef parayı vermiş, verdikten sonra diyor ki: İkinci taksitte ahvali ticariyemde bir tebeddül hâsıl oldu, ben ikinci taksitten muaf olacaktım. Verdiğim parayı iade edin veyahut gayrikabili tahsil bir hale gelmiş, diyor ki, ben mükelleftim ama ben bu

parayı veremedim, almayın. Bu parayı vermeye vaktim yoktur. (Müracaat sene içinde sesleri) Evet, biliyorum, sene içinde müracaat ediyor ama, zannederim vezneye dâhil olan para için hemen hemen mükellef tarafından müracaat vâkı olmaz. Kanunen tacil bulunduğu halde, her nasılsa taksiti veremiyen mükellef, tebdili sanattan istifade ederek taksiti vermemek gayesiyle talebetmiş olabilir. Yoksa vermiş ve hâkikaten vezneye dâhil olmuş bir paranın hazineden istindadı için idareten bir mükellefin kapı kapı dolaşacağını zannetmem. Bunda ekalliyetin reyini kabul eder ve binaenaleyh böyle «bir hâdisenin,» tebeddülünden mütevellit vaziyeti hukukiye ve hususiyenin ispatı halinde muamele ifa edilir» diyecek olursak neticede yine mükellefin eline birşey geçmeyecektir. Dönüp dolaşacaktır ve binaenaleyh faidesiz bir çok muamelât arkasından koşacaktır. Belki birer sunetle işi uzatıp giden, parayı vermeyen mükellefler istifade edecektir. Çünkü paralar tahsil edilmiş, vezneye ithal edilmiştir. Binaenaleyh ekseriyetin fikrinde isabet vardır. Muamele katî olmalıdır, bunu nice ederim.

ABDULLAH AZMİ B. (Eskişehir) — Efendim, bendeniz hakkı ekalliyette görüyorum, hak ekalliyetin reyindedir. Geçen sene meclisin verdiği karar, sırf cıbayet hakkındadır. Binaenaleyh cıbayete münhasır olmalıdır. Terki ticaret edenler, ahvali ticariyesi değişenler hakkında ahkâmı kanuniye ne ise yine o cari olmalıdır. Çünkü; Geçen sene verilen karar, sırf cıbayete aittir ve cıbayete münhasır kalmalıdır. Bundan bilistifade terki ticaret edenlerin veyahut ticaretinde tebeddül vâkı olanların müracaatları nazarı dikkate alınarak tetkik edilmek lâzımdır. Ama bu suubeti mucibolurmuş... Bileümle hukuk böyledir. Efendiler. Mahkemelere vâkı olan müracaatlarda ispatı hak etmek o kadar kolay mıdır? Binaenaleyh bu, böyledir diyerekten bunu kastetmek doğru değildir. Binaenaleyh bendeniz hakkı ekalliyetin reyinde görüyorum.

ZEKİ B. (Gümüşane) — Efendim mesele pek sarîh ve basittir. Bir defa elimizdeki kavanini mevzua mucibince bu taksitleri senede iki defa da, Mart, Eylül aylarında alıyorduk. Sonra Hükümetin paraya lüzumu görüldü, ihtiyaç üzerine bu paranın defaten ve bir taksit-

te tahsiline karar verilmiş, ahalimiz de fedakârlık etmiş, mevcudiyetini memleketinden, Hükümetinden esingememiş, iki taksitte vereceği parayı bir taksitte vermiş. Acaba bundan dolayı günaha mı girmiştir? Bilâkis memleket, Devlete hizmet etmiştir. Bunların hizmetlerine mukabil, aynı sene içinde bir tüccar - 1338 senesi içinde müracaat etmek şartı ile - müracaat eder ve defaten Temettü vergisi olarak vermiş olduğu bin lira paradan iki ay sonra - bugünkü kambiyo buhranı gözönündedir - efendi, ben iflâs ettim, bugün size iflâs ettiğimi arz ediyorum. Evrakı müsbâtem işte meydandadır, siz de bana lütfediniz, verdiğim paranın nısfını iade ediniz derse... Acaba ihtiyacı mübrem zamanında bize yardım etmiş olan o tüccarın kendisine hakkı meşruu olan nısfını iade etmemekliğimiz acaba esasatı hukukiye mugayir olmaz mı? Biz halkımızı düşünür, tüccarımızı düşünür ve hayatı iktisadiyemizi de yükseltmek istersek bu, doğru birşey değildir, Her halde adaleti, bendeniz de ekalliyetin reyinde görüyorum.

TAHİR B. (Giresun) — Efendiler bendeniz de adaletin, hakkın ekalliyetin reyinde olduğuna kanaat ediyorum. Geçen seneki karar, verginin tahsilini hem iki taksitte ayırıyor, hem de muamelâtı ticariyesinde tebeddülât vâkı olduğu takdirde tenzil fırsatını bahşediyor. Şimdiki kanunda maliye, bir taksitte alınmasına lüzum gösteriyor, pekâlâ. Fakat verilecek olan vergi Kazanç Vergisidir, Kazanç Vergisi olduğuna nazaran verdiği parayı demek ki kazanacağı paradan verecektir. Bunun bir taksitte alınmasına lüzum görülmüş 10, 20, 50, 100 her ne ise bunu da tüccar vermiş. Sonra ikinci veya üçünü ayda muamelâtı ticariyesinde tebeddülât vâkı olursa kazanmamış olduğu paradan da vergi mi vermiş olacak? Böyle şey olur mu. Bu, adalet midir? Böyle adaletler yeni mi çıkmıştır? Taaccub olunur. (Handeler) Her halde bunun tenzili lâzımdır.

SADIK B. (Karahisarı Sahib) — Noksanımı istiyecek, fazla kalırsa onu da verecek mi?

TAHİR Ef. (Devamla) — Bunda adalet yoktur. Fazla kazanırsa hesaba katılamaz.

ZEKİ B. (Gümüşane) — Kazanılan para memlekette kalıyor.

REİS — Efendim başka söz istiyen kalmamıştır. Şimdi evvelâ mazbatada...

ALİ SURURİ Ef. (Karahisarî Şarkî) — Reis Bey söz istiyorum.

REİS — Buyurunuz.

ALİ SURURİ Ef. (Karahisarî Şarkî) — Efendim tefsir edilmek istenilen madde kanuniye şudur:

MADDE 1. — Kavanini mahsusasına tevfi kan muayyen tekasıtta istifa edilmekte olan Emlâk ve Temettü vergileriyle Ağnâm Resimleri ve kûsuratı munzammaları 1338 senesine mahsus olmak üzere seneci mezkûre Martından itibaren defaten tahsil olunur. Kûsuratı munzamma tahsil olundukça doğrudan doğruya mahallindeki Ziraat Bankalarına tevdi olunur.

Bu maddeden anlaşılın 1338 senesine mahsus olmak ve tahsili cibayete mütaallik bulunmak üzere vâzı kanun istisnai bir hüküm vaz'etmiştir. Malûmuâlileridir ki, ahkâmı istisnaiye, kasren ve tahdiden cereyan eder. Kendi dairesinden öteye tevsi, teşmil olunamaz. Madem ki madde de yalnız defaten tahsili zikrolunuyor ve birinci maddede «Kavanini mahsusasına tevfi kan muayyen tekasıtta ilâh..» diye tasni olunuyor. Yine o kanunu aslı teyidolunuyor demektir. Şu halde 1338 senesi birinci altı ayı zarfında vaziyeti ticariye ve maliyesinde tebeddül olduğuna dair usulen müracaat vâkı olanlar; ikinci altı aya aidolan nısfı temettüden, Temettü Kanunu mucubince, haklarında ne muamele yapılması lâzımgelirse kanunen aynı muameleye tâbi olmaları icabeder. Fakat arz ettiğim gibi bittabiî 1338 senesinin birinci altı ayı zarfında müracaat etmiş olmaları şarttır. Yoksa şimdi müracaat ederlerse bundan istifade edemezler. (Tabii sesleri) Ve hakkı tadil ve talebi tadil veya tenzil ancak ikinci altı aya mahsus olan nısfı temettüe sırayet edebilir. Yoksa sene bidayetinde hattâ bir gün dahi o sanati iera etmiş ise birinci altı aya aidolan hissei temettü için hiçbir suretle talebi tadil veya tenzil kabul edilmez. Şu halde encümenin ekalliyette kalan reyî, ruhu kanuna muvafıktır. Eksiriyetin reyinin reddiyle ekalliyetin reyinin kabulünü teklif ederim.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Kanun tarihi kaç?

ALİ SURURİ Ef. (Devamla) — 21 Şubat sene 1338 efendim.

REİS — Başka söz istiyen yoktur. Verilen takriri okuyacağız:

Riyaseti Celileye

Ekalliyet tefsirinin yamî Tacilî Cibayet Kanununun tadil hakkını selbetmiyeceği şeklinde tefsirini teklif ederim.

Kayseri

Ahmed Hilmi

RECEP B. (Kütahya) — Müsaade buyurunuz musunuz? İlk altı ay içerisinde müracaat edilmiş olmak ve son altı ay zarfında tetkik edilmek şartı ile...

(O vardır, sesleri)

TALÂT B. (Ardahan) - Kanunda musarrahtır.

(Tasnih edilmiştir, sesleri)

REİS — Efendim takriri reyî âlinize vaz'ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Aksini reye koyuyorum. Kabul etmeyenler el kaldırsın.

Ekalliyetin fikri kabul edilmiştir efendim.

9 - 12 Ağustos 1336 tarihli kanun mucibince ikamet yevmiyelerinden dahi yüzde kırk tenzilât yapıp yapılmıyacağına tefsirine dair (3/169) numaralı Başvekâlet tezkeresine dair Kavanini Maliye Encümeni mazbatası.

REİS — Okunacak :

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Maliye Vekâleti Celilesinden mevрут 4 Teşrinisani 1339 tarih ve Muhasebe Umumiye Müdüriyeti Umumiyesi tetkiki muamelât kalemi 87/3 numaralı tezkerede ikamet yevmiyelerinden yüzde kırk tenzili icabedip etmiyeceği hakkında bazı mahallerden vukubulan istifsarat üzerine encümeni müdürance bin üçyüz otuzaltı senesinde ittihaz olunan kararda mülkiye Harırah Kanarnamesi ve mevaddı müzeyyelesi ahkâmına tevfi kan verilmekte olan harırahlardan yüzde kırk tenzilât icrasına dair olan 2 Ağustos 1336 tarihli Kanunda tenzilâta tabi tutulan yevmiyeler meyanında ikamet yevmiyesinin sarih olarak zikrolunmaması hasabiyle ikamet yevmiyelerinden dahi tenzilât icrasına lüzum gösterilerek ekalliyetin bilûmum memurîni maliyeye tebliğ edilmiş olduğu ve bu kere teşekkül eden Divanı Mu-

hasebatça salifülarz 2 Ağustos 1336 tarihli Kanunda yüzde kırk tenzilât icrasına tabi tutulan yevmiyelerin harcırah namıyla verilmekte olan yevmiyeler olduğundan seyahatin hitamiyle ifayı vazifeye mübaseret zamanına ait ve unvanından münfehim olduğu üzere ikamete mahsus olan yevmivenin harcırah addıyla tenzilâta tabi tutulmasına imkânı kanuni olmadığı beyaniyle deva-irden bu yolda tenzilât icrasıyla tanzim olunan harcıraha mütaallik ita emirlerinin vize edilmekte olduğu bildirilmekte ve Hazinece divanın mütalâası maksadı kanuna daha muvafık görülmele beraber kanunda katî bir sarahate destres olunamamasına mebni keyfiyetin Meclisi Âlice bittetkik tefsire raptına lüzum gösterilmektedir. İfayı muktezasına müsaade devletlerini istirham eylenim efendim.

6 . 11 . 1336

Başvekil
İsmet

Kavanini Maliye Encümeni mazbatası

İkamet yevmiyelerinden (2 Ağustos 1336 tarihli mülkiye harcırah kararnamesine tevfiakan verilmekte olan umum harcırahlardan yüzde kırk tenzilât icrasına) mütedair kanun mucibince yüzde kırk tenzilât icra edilip edilemeyeceği hakkındaki vâkı olan tereddüde binaen keyfiyetin Meclisi Âlice bittetkik tefsire raptı Maliye Vekâletinin işarına atfen Başvekâletten mevрут ve Kavanini Maliye Encümenine muhavvel tezkerede talebedilmekte olduğundan Divanı Muhasebattan encümenimize davet olunan memur muvacehesinde 21 Teşrinisani 1339 tarihli içtimanda tetkik ve müzakere olundu.

Mezkûr 2 Ağustos 1336 tarihli kanunda, «Tahakkuk eden yol masrafı, yevmiye, aile masrafı yekûnundan yüzde kırk tenzil olunur.» denilmesine ve maddenin mutlak ve binaenaleyh kemaline masruf olacak kuvvette bulunmasına ve ikamet yevmiyelerinin de bu maddenin dairei şümü-lünden hariç kalacak sekil ve mahivette görülememesine ve esasen ikamet yevmiyeleri seyahat yevmiyelerinin birbuçuk naddesinde hesabedilmekte olup yüzde kırka tabi olan seyahat yevmiyeleri gibi ikamet yevmiyelerinin de aslına tebaan tenzile tabi tutulması musib görülmüş ancak bu tefsirin fiilen ita edilmiş olanlara şâmil olması teshili hal ve maslahata muvafık bulunmuş

olduğu kanaatiyle Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arz olunur.

28 . 11 . 1339

Kavanini Maliye Encümeni

Reisi	Mazbata Muharriri
Trabzon	Kayseri
Abdullah	Ahmed Hilmi
Kâtip	Âza
Konya	Karesi
Tevfik Fikret	Osman Niyazi
Âza	Âza
Blâziz	Bozok
Mustafa	Süleyman Sırrı

REİS — Efendim söz istiyen olmadığı için...

TAHİR Ef. (Giresun) — İkamet yevmiyelerinden yüzde kırk tenzili hakkındaki karara dair söz istiyorum.

REİS — Buyurun. Söz istiyorsanız.

TAHİR Ef. (Giresun) — Efendiler malûmu-âlinizdir ki, ortalıkta gılayı es'ar vardır. Bu harcırahlarla, memurun öteye beriye gitmek için masraflarını temin edemiyorlar. (Doğru, sesleri) öteye beriye tahvil edecek, tebdil edecek ve terfi edecek memurlar bu harcırah korkusundan dolayı terfiden mahrum kalıyorlar ve tahvil ve tebdilleri kabul edemiyorlar. Bu harcırahlardan yevmiyelerden yüzde kırk tenzilât yapılıyor... Bu tenzilât, Maliye Bütçesini tevzin için yapılmış bir şeydir. Halbuki bunlardan yüzde kırk tenzili değil adalet noktai nazarından yüzde kırk zammı lâzımgelir. (Pek doğru, sesleri) Şimdi nasıl oluyor da yüzde kırk tenzil ediliyor? Rica ederim, biraz insafla muamele edelim ve bunu insafla halledelim. (Doğru, sesleri)

REİS — Müsaade buyurunuz efendim şimdi Vehbi Bey izah edeceklerdir.

VEHİ B. (Karesi) — Efendim bu itiraz varit değildir, biz kanunu tefsir ediyoruz... Bu yüzde kırk kat'etmek doğru mudur, değil midir? O başka mesele. Kanunen tenzili lâzımgelirse bu, onun dairei şümü-lünde midir, değil midir? Şüphesiz dairei şümü-lündedir. Çok güzel izah etmiştir. Asıl memur için Maliye Vekâletinin bilhassa nazarı dikkatini celb ederiz. Memurunin aileleri için aldıkları harcırahın miktarı kendi harcırahının yüzde ellisini tecavüz etmiyor. - Ama onbeş nüfus ailesi var, ne olursa olsun - bunun tashih edilmesi lâzımgelir. Bu da bir temenni-

dir. Tefsire taallûku yoktur, mazbata doğrudur. Kabul edelim.

REİS — Efendim başka söz isteyen yoktur. Kavanini Maliye Encümeninin mazbatasını reyî âlinize vaz'ediyorum; kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Aksini de rey'e arz ediyorum. Kabul etmivenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

10. İstanbul Şûrayı Devletince 16 Marttan sonra verilen kararlar hakkındaki 4/20 numaralı Memurini Muhakemat Encümeni Riyasetinin tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatası vardır.

REİS — Okuyacağız.

1 . 3 . 1339

Birinci Devrei İntihabiye Memurini Muhakemat Encümeni tezkeresi

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine
Memurinin lüzum ve menimuhakemelerine dair mukaddema mahalleri memurîn encümenlerinden ita olunup Hükümeti Milliye'nin teşekkülünden mukaddem Şûrayı Devlete gönderilen ve oraca dahi tetkik ve intacedilen mukarrerat Meclisi Âlice kabul buyurulan ve 16 Mart 1336 tarihinden itibaren İstanbul Hükümetince akdedilen bileümle mukavelât ve mukarreratın keenlemeyekûn addine mütedair 7 Haziran 1336 tarihli Kanun mucibince tetkik olunmak üzere aidolduğu vekâletler tarafından encümenimize tevdi kılınmaktadır. Mârûlarz kanunun birinci maddesinde (İstanbul'un tarihi işgali olan 16 Mart 1336 dan itibaren Büyük Millet Meclisinin tasvibi haricinde İstanbul'ca akdedilmiş veya edilecek bilûmum muahedat ve mukavelât ve ukudat ve mukarreratı resmiye ve verilmiş imtiyazat ve maadin ferağ ve intikalâtı ve ruhsatnameleri ile mütarekeden sonra akdedilmiş bileümle muahedatı hafiye ve doğrudan doğruya veya bilvasıta ecanibe verilmiş imtiyazat ve maadin ve ferağ ve intikalâtı ile ruhsatnameleri keenlemeyekûn) olduğu tasrih edilmesine ve metni kanundaki mukarreratı resmiye kaydının derecei şümülü ve mülga Şûrayı Devletin Memurini Muhakematına mütaallik mukarreratının da işbu kayda dâhil olup olmayacağı keyfiyeti mucibi tereddüt bulunmasına binaen hususu mezkûrum Heyeti Celile Umu-

miyece tezekkür edilerek tahtı karara alınması lüzumu arz olunur, efendim.

Encümen Reisi
Canik Mebusu
Ahmed Nafiz

Riyaseti Celileye

Memurinin lüzum veya menimuhakemelerine dair mukaddema mahalleri memurîn encümenlerinden ita olunup Hükümeti Milliye'nin teşekkülünden mukaddem Şûrayı Devlete gönderilen ve oraca dahi tetkik ve intacedilen mukarrerat Meclisi Âlice kabul buyurulan ve 16 Mart 1336 tarihinden itibaren İstanbul Hükümetince akdedilen bileümle mukavelât ve mukarreratın keenlemeyekûn addine mütedair 7 Haziran 1336 tarihli kanun mucibince tetkik olunmak üzere aidolduğu vekâletler tarafından encümene tevdi edilmekte olduğundan marularz kanunun birinci maddesinde (İstanbul'un tarihi işgali olan 16 Mart 1336 dan itibaren Büyük Millet Meclisinin tasvibi haricinde İstanbul'ca akdedilmiş veya edilecek bilûmum muahedat ve mukavelât ve ukudat ve mukarreratı resmiye ve verilmiş imtiyazat ve maadin ferağ ve intikalâtı ve ruhsatnameleri ile mütarekeden sonra akdedilmiş bileümle muahedatı hafiye ve doğrudan doğruya veya bilvasıta ecanibe verilmiş imtiyazat ve maadin ferağ ve intikalâtı ile ruhsatnameleri keenlemeyekûn) olduğu tasrih edilmesine ve metni kanundaki mukarreratı resmiye kaydının derecei şümülü ve mülga Şûrayı Devletin memurini muhakematına mütaallik mukarreratının da işbu kayda dâhil olup olmayacağı mucibi tereddüd olduğundan bahsile keyfiyetin Heyeti Umumiyece tefsiri talebini havi Memurini Muhakemat Encümeni Riyasetinin 1.3.1339 tarihli tezkeresi Heyeti Umumiyeden birinci devrei içtimaiyede Dahiliye Encümenine havale buyurulmuş ve devren encümenimize tevdi kılınmış olmakla mezkûr tezkerre mütalâa ve tetkik olundu.

Memaliki mustahlasada işgal müddetince tekevvün eden her nevi deavi ve muamelâtı şer'îye ve nizamiye ile sâdir olan hükümler hakkında yapılacak muameleye dair Meclisi Âlice kabul ve neşir ve ilân buyurulan 28 Mart 1339 ve 10 Şaban 1341 tarihli Kanunun (İstihlâs olunan mahaller mahakim ve devairi cezaiye ve Memurini Muhakematına dair olan Kanun mucibince

mütesekkil heyetler tarafından işgal müddeti zarfında cereyan eden bileümle muamelât ve muhakemat ve bu bapta sâdır olan ahkâm ve mukarrerat fıkâratı âtiye dairesinde muameleye tâbidir) diye muharrer olan ikinci madde-sinin (istihlâs tarihinde maznun veya müttehem oldukları anlaşılan eşhasa mütaallik evrakın mühtevi olduğu ef'al, Büyük Millet Meclisi Hükümetince mer'î kavanine nazaran müstelzimi mücazâtı ef'alden olduğu takdirde tahkikat ve muhakematı kaldığı noktadan itibaren itmam ve müstelzimi mücazâtı ef'alden bulunmadığı takdirde muamelâtı mesbuka iptal olunur.) diye muharrer olan (1) fıkrası mülga Şûrayı Devlet'in memurîn muhakematına mütaallik mukarreratın mamulünbih ve muteber olduğunu tasrih eylemiş olmasına binaen mezkûr tezkerede mucibi tereddüdolan ciheti kanunu mezkûrla halledilmiş ve keyfiyetin tefsirine lüzum ve mahal kalmamış olmakla Heyeti Umumiyyeye arz ve takdim olunur.

Dahiliye Encümeni	Mazbata Muharriri
Reisi	Namına
Niğde	Karesi
Hazım	Mehmed Vehbi
Kâtip	Âza
Karesi	Niğde
Ali Şuuri	Galib
Âza	Âza
Afyon Karahisar	Canik
İzzet Ulvi	Süleyman Necmi
Âza	Âza
Çorum	Ankara
İsmail Kemal	İhsan
	Âza
	Kütahya
	Cevdet

REİS — Efendim Dahiliye Encümeninin mazbatasını reyî âlimize arz ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Aksini reye vaz' ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

8. — *Erzurum Mebusu Cazim Efendinin, altın kaçakçılığından mahkûm Eşref ve Haşim Efendilerin hakkındaki Adliye Encümeni mazbatasının müzakere edilmesine dair takriri*

REİS — Efendim matbu olan ruznamemizde tefsire ait bir şey kalmamıştır. Fakat arka-

daşlarımızdan bir zat bir takrir veriyor. Bugün yine tefsir olarak ruznameye kabul edilmiş bir madde vardır ki, şimdi müzakeresini teklif ediyor. Tensip buyurur musunuz efendim? (Hay, hay sesleri) Takriri okuyoruz efendim.

Riyaseti Celileye

Bugün ruznameye alınan altın meselesi de tefsiri ihtiva ettiğinden müzakeresini teklif ederim.

Erzurum
Cazim

11. — *Altın kaçakçılığından mahkûm Eşref ve Haşim efendiler hakkındaki (4/36) numaralı evraka dair Adliye Encümeni mazbatasını*

REİS — Efendim Adliye Encümeni mazbatasını okuyoruz.

Adliye Encümeni

39

Riyaseti Celileye

1338 senesi Kânunusanisinin on altıncı günü merkezi ticaretleri olan İstanbul'a götürmek üzere nezdinde bulunan bin dokuz yüz onaltı adet Rus ve onsekiz buçuk Osmanlı altınlarını İnebolu'da memurîni zabitanın ellerinden alarak Hükümeti mahalliyeye bitteslim o tarihte Kastamonu'da hali faaliyette bulunan İstiklâl Mahkemesine sevk ve mahkemei mezkûrece altın kaçakçılığından dolayı gıyaben birer sene müddetle hapislerine ve altınların müsaderesine dair sâdır olan kararı mütaakıp İstiklâl Mahkemesinin tatili faaliyet etmesi üzerine Meclisi Âliye bilmüracaâ işbu karar aleyhine hakkı itirazları temin buyurularak 19 Teşrinisani 1339 tarihli istidaları mucibince Kastamonu İstinaf Cunha Mahkemesince vicahen...

(Bu tefsir değil sesleri)

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Bu affa ait bir mazbatadır (tabedilsin sesleri)

MÜNİR B. (Çorum) — Reis Beyefendi bu affa ait bir mazbatadır. Tab'ı ve tevzi olunsun. Ondan sonra müzakere edelim.

REİS — Efendim encümen namına mı teklif ediyorsunuz?

MÜNİR B. (Çorum) — Âzadan biri olmak hasebiyle teklif ediyorum.

ZEKİ B. (Gümüşane) — Okunmuştur. Bu tefsir değil.

REİS — Efendim mazbatanın tab'ı isteniyor. Tabı ve tevziinden sonra müzakere edelim.

Efendim ruznamemizde 27 nci numarada bir madde vardır okuyacağız.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Daha bugün verildi. 24 saati geçmedi.

REİS — Mazbatayı okuyoruz.

12. — *Kastamonu Vilâyeti Encümeni Vilâyet âzasından Taşköprülü Tefrik Efendi hakkındaki evraka bir merci tâyin edilmesine dair Memurün Muhakemat Tetkik Encümeni Riyaseti tezkeresi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (4/28)*

Memurün Muhakemat Tetkik Encümeni Riyaseti tezkeresi

261/604

Âşar iltizamına iştirak ettiğiinden dolayı Kastamonu Encümeni Vilâyet âzasından Taşköprülü Tefrik Efendi hakkında icra kılınan tahkikatı havi evrak 15 Mart 1339 tarihli fezlekeye raptedilerek derece iptidaiyede tetkik ve bir karar ittihazi zımında encümenimize tevdi kılınmış ise de memurün muhakematına mütedair olan kanunu muvakkate mezkûr âza hakkında hiçbir kayıt ve sarahat olmayıp sâkit bulunmasına binaen tetkikata girişilememiş olan işbu evrakın Heyeti Umumiyece merciinin tâyin buyurulması zımında takımıyle Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine takdimine 7 Nisan 1339 tarihinde ittifakla karar verildi.

7 . 4 . 1339

Reisvekili	Âza
Yozgat Mebusu	Bayazıt Mebusu
Süleyman Sırrı	Şevket
Âza	Âza
Elâziz Mebusu	Mardin Mebusu
Feyzi	Mehmed Mithad
	Âza
	Muş Mebusu
	Osman Kadri

29 . 9 . 1339

Riyaseti Celileye

Âşar iltizamına iştirak ettiğiinden dolayı Kastamonu Vilâyeti Encümeni Vilâyet âzasından Taşköprülü Tefrik Efendi hakkında icra kılınan tahkikatı havi 15 Mart 1339 tarihli fezlekeye raptedilerek dereceyi iptidaiyede tetkik ve bir karar

ittihazi zımında Tetkiki Muhakemat Encümeni-
ve tevdi kılınmış ise de Memurün muhakematına mütedair olan Kanunu muvakkatte mezkûr âzalar hakkında hiçbir kayıt ve sarahat olmayıp sâkit bulunmasına binaen tetkikatına girilememiş olan işbu evrakın Heyeti Umumiyece merciinin tâyini zımında encümeni müşarünileyhanın 8 . 4 . 1339 tarih ve 261/604 numaralı mazbatası Heyeti Umumiyeden devren encümenimize tevdi kılınmakla teferrüatı mütalâa ve tetkik olundu.

Encümeni Vilâyet Âzası, Meclisi İdarei Vilâyet Âzası gibi olup buna kıyasen meclisi idarei vilâyet âzasının tâbi olduğu merasimi kanuniyeye tâbi olması tabii görülmüştür.

Nitekim Memurini Muhakemat Kararnamesinin dördüncü maddesinde (Bir vilâyetin bâiradei seniye mansup ve memurini merkeziyesiyle meclis idaresi âzası hakkında evrakı tahkikiye dahi Şûrayı Mülkiye Dairesine tevdi edileceği) muharrer olmakla işbu evrakın muktezayı kanuniyesi ifa edilmek üzere Tetkiki Muhakemat Encümenine tevdi muvafık olacağı tezekkür kılınmakla Heyeti Umumiyeye takdim kılınır.

Dahiliye Encümeni Reisi Mazbata Muharriri

Niğde	Karesi
Hazım	Vehbi
Kâtip	Âza
Karesi	Çorum
Ali Şuuri	İsmail Kemal
Âza	Âza
Ankara	Kütahya
İhsan	Cevdet
Âza	Âza
Karahisarı Sahip	Niğde
İzzet Ulvi	Galib
	Âza
	Canik
	Süleyman Neemi

REİS — Efendim söz istiyen olmadığı için Dahiliye Encümeninin mazbatasını reyî âlinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Aksiye reye vaz'ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir, efendim.

13. — *Cezayı nakdilerin beş misline iblâğına dair 17 Nisan 1338 tarihli Kanunun kontrato cezayı nakdilerine şümulü olup olmadığına tefsirine dair Adliye Vekâleti tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/122)*

ADLIYE ENCÜMENİ NAMINA FERİDUN FJKRİ B. (Dersim) — Efendim, bizim Adliye Encümeninin cezayı nakdilerin beş misline iblâğına dair kanunun tefsiri hakkındaki tezkereye mütaallik bir tefsiri vardır. İntacedilmiştir. O da çıkmış olsun.

REİS — Efendim Adliye Encümeni kaleme alınan bir maddenin tefsirini teklif ediyorum.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Bozok) — Ruznameye alınmadı (O da çıksın, sesleri)

REİS — O halde efendim, ruznameye alınıp şimdi çıkmasını kabul edenler lütfen el kaldırsın. Aksini reye arz ediyorum. Kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

Efendim Adliye Encümeni mazbatasını okuyoruz :

T. B. M. M. Riyaseti Celilesine

Cezayı nakdilerin beş misline iblâğına dair olan 17 Nisan 1338 tarihli Kanunun birinci maddesinde «Resmi Damga ve İnhisarı duhan ve tekâlifi emiriyenin takasiti muayyenesinde ademîtesviyesinden dolayı istifa olunacak mücazâtı nakdiye hakkındaki kavanin ile Büyük Millet Meclisi tarafından vaz'olunan kavanin müstesna olmak üzere kavanin ve nizamatı sairede muharrer bilûmum cezayı nakdilerin beş misline iblâğ edildiği» muharrer bulunmuş ise de kanunu mezkûrun tanzimine hâkim olan fikir ve mülâhaza ef'ali memnua mukabilinde mevzu mücazâtı nakdiyenin tezyidinden ibaret olmasına nazaran marûlarz madde kanuniyedeki müstesaniyat da sarahaten dâhil olmakla 1 Şubat 1339 tarihli Kanuna tevfikân tahsil kılınmakta olan kontrato cezayı nakdilerine işbu zammın şümulü olamamak icabedeceği teemmül kılınmış ve keyfiyeti hâl tefsire muhtaç mesailden görülmüş olmakla iktizasının ifa ve emir ve inba buyurulması arz ve istirham olunur efendim.

2 Eylül 1339

Adliye Vekili
Seyid

Riyaseti Celileye

Adliye Vekâletinden bilyürüt encümenimize havale ve tevdi olunan 2 Eylül 1339 tarih ve 2298/242 numaralı tezkerede, cezayı nakdilerin beş misline iblâğına dair olan 17 Nisan 1338 tarihli Kanunun birinci maddesinde «Resmi Damga ve İnhisar duhan ve tekâlifi emiriyenin taka-

siti muayyenesinde ademîtesviyesinden dolayı istifa olunacak mücazâtı nakdiye hakkındaki kavanin ile Büyük Millet Meclisi tarafından vaz'olunan kavanin müstesna olmak üzere kavanin ve nizamatı sairede muharrer bilûmum cezayı nakdilerin beş misline iblâğ edildiği» muharrer bulunmuş ise de kanunu mezkûrun tanzimine hâkim olan fikir ve mülâhaza ef'ali memnua mukabilinde mevzu mücazâtı nakdiyenin tezyidinden ibaret olmasına nazaran, marularz madde kanuniyedeki müstesniyatta sarahaten dâhil olmıyan 1 Şubat 1329 tarihli Kanuna tevfikân tahsil kılınmakta olan kontrato cezayı nakdilerine işbu zammın şümulü olamamak icabedeceği teemmül kılınmış ve keyfiyet hâlli tefsiriye muhtaç mesailden görülmüş olmakla iktizasının ifa ve inbası bildirilmiş olmasından nâşi keyfiyet ledettetik kanunu mahsusuna tevfikân tahsil kılınmakta olan kontrato cezayı nakdisi mezkûr birinci maddede istisna kılınan mücazâtı nakdiyeler mahiyetinde bulunmasına ve bahusus 17 Nisan 1338 tarihli Kanunun ikinci maddesinde «birinci madde mucibince tezyidedilmiş olan cezayı nakdiler fiilen nevi kanuniyesine ve kabliyeti istinafiye ve temyiziye ile mahakim ve devairin vazife ve salâhiyeti gibi ahkâmı esasiyei kanuniyeye haizi tesir değildir» denilmekte olup bundan ise beş misline iblâğ edilen cezayı nakdilerin ceraimi kanuniyeye karşı mevzu mücazâtı nakdiyeden ibaret olduğu sarahaten müstefat olmasına mebnî salifülbeyan kanunun konturatla cezayı nakdilerine haizi şümul olamayacağı Heyeti Umumiyyeye arz olunur.

Adliye Encümeni

Reisi Namına

Mazbata Muharriri

Dersim

Feridun Fikri

Kâtip

Âza

Bozok

Karesi

Ahmed Hamdi

Ahmed Süreyya

Âza

Âza

Bayezid

Şefik

Âza

Âza

Âza

Âza

Çorum

Mehmed Münir

Âza

Âza

Âza

Âza

Âza

Âza

REİS — Efendim söz istiyen yoktur. O halde Adliye Encümeninin mazbatasını..

ŞÜKRÜ KAYA B. (Menteşe) — Efendim, bu, nispi bir vergidir. İsticar ve icara mütealliktir. Bu, gayet muhik ve nispi bir vergidir. İcar ve isticarlar artmıştır. Tabii kontrat cezayı nakdileri de artacaktır. Belediyelere aidolan bu, varidattır. Dûyunu Umumiyenin, rejinin, şunun ve bunun vergilerini artırıyor. Belediyelerin vergilerini tenzil ediyoruz, bu, nasıl olur?

FERİDUN FİKRİ B. (Dersim) — Efendim. Encümen namına cevap vereyim. Malûmualiniz demin Vehbi Beyin bana cevaben söylediği üzere bu bir tefsirdir. Kanunen yapılacak şey ne ise odur. Kanunun hükmü neyi tazammun ettiriyorsa verilecek hüküm de odur. Biz mevaddı kanuniyeyi nazarı itibara almak mecburiyetindeyiz. Heyeti Celileniz tarafından kabul edilmiş olan cezayı nakdilerin beş misline iblağına dair kanunun ikinci maddesinde «birinci maddede mucibince tezyidedilmiş olan cezayı nakdiler fiilen nev'i kanuniyesine ve kabiliyeti istinafiye ve temyiziye ile mahakim ve devairin vazife ve salâhiyeti gibi ahkâmı esasiyeyi kanuniye haizi tesir değildir» denildiğine nazaran bu baktaki mücazat ancak cürüm mahiyetinde, cürüm mukabilinde olan cezalara karşı olduğundan encümen buna karşı olarak ve zaten sarahati kanuniyeyi nazarı dikkate alarak o suretle itihazı karar etmiş ve Heyeti Celileye arz etmiştir. Kanunen bu böyledir.

ŞÜKRÜ KAYA B. (Menteşe) — Tefsirler kadar tahsil olunanlar ne olacak?

Feridun FİKRİ B. (Devamla) — Onu bu meseleyle halledemeyiz. Biz kanunun vaziyetini nazarı itibara alarak bir hüküm vereceğiz. Mazbatayı biz tefsir ediyoruz. Eğer mugayiri kanun olarak alınmış ise iade olunmak lâzımdır.

ŞÜKRÜ KAYA B. (Menteşe) — Tefsirler emri vâkıalara müessir değildir. O halde öyle deyiniz.

FERİDUN FİKRİ B. (Dersim) — O, ayrı bir meseledir.

REİS — Efendim başka söz istiyen olmadığı için Adliye Encümeninin bu mazbatasını reyî âlinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Aksini reye koyuyorum. Efendim, kabul etmeyenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir efendim.

Efendim. Seyrisefain bütçesi hakkında rey vermeyenler var mıdır? (Hayır sesleri) O halde efendim, istihsali âra muamelesi hitam buldu. kâtip beyler tasnif etsinler, beş dakikada biter.

Efendim müsaade buyurursanız Heyeti Muhteremenize bir şeyi arz edeceğim. Görülüyorki Cumartesi günü ittihaz edilen karar, ruzname-mizin mühim bir yekûnunu süratle tayyetti. Halbuki ruznamede birçok maddelere ait tadiller vardır. Eğer tensip buyurursanız böyle bir, iki maddeye taallûk eden mevaddın heyeti umumiyesini nizamnamemize taallûk edenlerle birlikte bir günde müzakere edelim. (Çok muvafık sesleri)

Teşekkür ederim efendim, muvafık bulursanız bunlar için de Perşembe gününü tahsis edelim (Muvafık sesleri) Teşekkür ederim efendim.

Efendim seyrisefain idaresinin 1339 senesi bütçesinin sekizinci merakibi bahriye faslına 600 000 lira tahsisatı munzamma vaz'ına dair olan Kanunun neticei ârasını arz edeceğim. Reye iştirak eden zevatın adedi 145 tir. Binaenaleyh muamele tamamdır. Kabul eden 144, bir ret vardır. Kanun (144) reyle kabul edilmiştir.

Efendim Çarşamba günü saat bir buçukta içtima etmek üzere Celseyi tatil ediyorum.

Hitamı müzakerat saat : 4,55

Cumhuriyet Riyaseti Bütçe Kanununa verilen reylerin neticesi

Reye iştirak edenler :	157
Kabul edenler :	151
Reddedenler :	5
Müstenkifler :	1

(Kabul edenler)

Artvin : Hilmi B.	Diyarbakır : Zülfi B., Şeref B., Mehmed B.
Ardahan : Halit Pş., Talât B.,	Zonguldak : Halil B.
Adana : Zamir B., Kemal B.	Siird : Halil Hulki Ef., Mahmud B.
Aksaray : Mustafa Vehbi B.	Sivas : Rahmi B., Ziya B.
Amasya : Esad B.	Siverek : Cudi Pş., Kadri B., Mahmud B.
Antalya : Hasan B., Rasih Ef., Murad B.	Saruhan : Reşad B., Mehmed Sabri B.
Ankara : İhsan B., Hilmi B., Şakir B.	Trabzon : Hasan B., Ahmed Muhtar B., Sü-
Aydın : Dr. Mazhar B., Zekâi B.	leyman Sırrı Ef., Rahmi B., Nebizade Hamdi B.,
Ordu : Hamdi B.	Abdullah B.
Erzincan : Sabit B.	Gaziantep : Hafız Şahin Ef.
Erzurum : Halet B., Cazim Ef., Rüştü Pş.,	Kars : Ağaoğlu Ahmed B.
Münir Hüsrev B.	Karesi : Ahmed Süreyya B., Osman Niyazi
Ertuğrul : Dr. Fikret B., Rasim B.	B., Kâzım Pş., Vehbi B.
Ergani : İhsan B., İhsan Hamid B., Kâzım	Karahisarışarkı : İsmail B., Ali Süruri Ef.,
Vehbi B.	Mehmed Emin B.
İzmir : Rahmi B., Seyit B., Şükrü B., Mah-	Karahisarışahib : Ruşen Eşref B., Sadık B.,
mud Celâl B., Mustafa Necati B.	Ali B., Kâmil Ef., Musa Kâzım B.
İsparta : Hafız İbrahim Ef., Hüseyin Hüsnü	Kastamonu : Ahmed Mahir Ef., Hasan Feh-
Ef., Mükerrerem B.	mi Ef., Halid B., Ali Rıza B., Mehmed Fuad B.,
İstanbul : Hüseyin Rauf B., Hamdullah Sub-	Velet Çelebi Ef.
hi B., Hamdi B., Dr. Refik B., Süleyman Sırrı	Kozan : Ali Saib B.
B., Yusuf Akçura B.	Konya : Tevfik Fikret B., Refik B., Kâzım
Eskişehir : Arif B., Abdullah Azmi Ef.	Hüsnü B., Musa Kâzım Ef., Naim Hazim Ef.
Elâziz : Hüseyin B., Mustafa B., Naci B.	Kırşehir : Ali Rıza B.
İçel : Hafız Emin Ef., Dr. Tevfik B.	Kayseri : Ahmed Hilmi B., Dr. Halid B.
İzmit : İbrahim B., İbrahim Süreyya B., Saf-	Gelibolu : Celâl Nuri B.
fet B., Mustafa B.,	Gümüşane : Hasan Fehmi B., Zeki B.,
Bayazıt : Süleyman Sudi B., Şefik B.	Kângırı : Rifat B., Ziya B., Talât B.
Bitlis : Resul B.	Kütahya : Ahmed Ferid B., Receb B.
Bursa : Refet B., Mustafa Fehmi Ef.	Giresun : Tahir Ef.
Bozok : Hamdi B., Süleyman Sırrı B.	Mardin : Abdürrezzak B., Abdülgani B., Ne-
Bolu : Cevad Abbas B., Dr. Emin Cemal B.,	cib B.
Şükrü B., Mehmed Vasfi Ef.	Maraş : Hacı Mehmed Ef., Abdülkadir B.,
Biga : Şükrü B.	Mithad B.
Tokad : Mustafa Vasfi B.	Malatya : Hacı Bedir Ağa, Dr. Hilmi B., Re-
Canik : Süleyman Necmi B.	şit Ağa, İsmet Pş.
Cebelibereket : İhsan B.	Menteşe : Şükrü Kaya B., Yunus Nadi B.
Çorum : İsmail Kemal B., Dr. Mustafa B.,	Muş : Hacı İlyas Sami Ef., Rıza B., Osman
İsmet B., Ferid B., Münir B.	Kadri B.
Hakkâri : Asif B., Nazmi B.	Niğde : Halid B., Ata B.
Dersim : Feridun Fikri B.	Van : İbrahim B., Münib B.
Denizli : Dr. Kâzım B.	

(Reddedenler)

Canik : Cavid Ps.,
Trabzon : Şefik B.
Zonguldak : Tunalı Hilmi B.

Karesi : Ali Şuuri B.
Saruhan : Ethem B.

(Müstenkifler)

Erzurum : Ziya Ef.

Seyrisefain İdaresinin 1339 senesi Bütçesinin sekizinci Merakibi Bahriye fashna 600 000 lira tahsisatı munzamma fashna dair Kanuna verilen reylerin neticesi

Reye iştirak edenler	:	145
Kabul edenler	:	144
Reddedenler	:	1
Müstenkifler	:	0

(Kabul edenler)

Artvin : Hilmi B.
Ardahan : Halid Pş., Talâd B.
Adana : Zamir B., Kemal B.
Aksaray : Mustafa Vehbi B.
Amasya : Esad B.
Antalya : Hasan B., Rasih Ef., Murad B.
Ankara : İhsan B.
Aydın : Dr. Mazhar B., Zekâi B.
Ordu : Hamdi B.
Erzincan : Sabit B.
Erzurum : Halet B., Cazim Ef., Ziya Ef., Münir Hüsrev B.
Ertuğrul : Dr. Fikret B.
Ergani : İhsan B., Kâzım B.
İzmir : Rahmi B., Şükrü B., Mahmud Celâl B., Mustafa Necati B.
İsparta : Hafız İbrahim Ef., Hüseyin Hüsnü Ef., Mükerrerem B.
İstanbul : Hüseyin Rauf B., Hamdi B., Dr. Refik B., Süleyman Sırrı B.
Eskişehir : Arif B., Abdullah Azmi Ef.
Elâziz : Hüseyin B., Naci B.
İçel : Hafız Emin Ef., Dr. Tevfik B.
İzmit : İbrahim B., Saffet B., Mustafa B.
Bayazıt : Süleyman Sudi B., Şefik B.
Bitlis : Resul B.
Bursa : Refet B., Mustafa Fehmi Ef.
Bozok : Ahmed Hamdi B., Süleyman Sırrı B.
Bolu : Dr. Emin Cemal B., Şükrü B., Mehmed Fuad B.
Biga : Şükrü B.
Tokad : Hacı Kâmil Ef., Mustafa Vasfi B.
Canik : Cavit Pş., Süleyman Necmi B.
Cebelibereket : İhsan B.
Çatalca : Şakir B.
Çorum : İsmail Kemal B., Dr. Mustafa B.
Hakkâri : Nazmi B.
Dersim : Feridun Fikri B.
Denizli : Dr. Kâzım B.

Diyarbakir : Şeref B., Zülfi B., Mehmed B.
Zonguldak : Halil B., Tunalı Hilmi B.
Siird : Mahmud B., Halil Hulki B.
Sivas : Rahmi B., Ziya B.
Siverek : Cudi Pş., Kadri Ahmed B., Mahmud B.
Saruhan : Hacı Etem B., Reşat B., Vasıf B., İbrahim Süreyya B.
Trabzon : Muhtar B., Hasan B., Şefik B., Süleyman Sırrı Ef., Rahmi B., Nebizade Hamdi B., Abdullah B.
Gazianteb : Ahmed Remzi B., Hafız Şahin Ef.
Kars : Ahmed B.
Karesi : Ahmed Süreyya B., Osman Niyazi B., Ali Şuuri B., Kâzım Pş., Mehmed B., Mehmed Vehbi B.
Karahisarşarık : İsmail B., Ali Sururi Ef., Mehmed Emin B.
Karahisarısahib : Ruşen Eşref B., Sadık B., Ali B., Kâmil Ef., Musa Kâzım B.
Kastamonu : Ahmed Mahir Ef., Hasan Fehmi Ef., Halid B., Ali Rıza B., Mehmed B., Velet Çelebi Ef.
Kozan : Ali Saib B.
Konya : Tefik Fikret B., Refik B., Kâzım Hüsnü B., Musa Kâzım B., Naım Hâzım Ef.
Kırşehir : Ali Rıza B.
Kayseri : Dr. Halid B., Ahmed Hilmi.
Gelibolu : Celâl Nuri B.
Gümüşane : Hasan Fehmi B.
Kângırı : Rifat B., Ziya B., Talât B.
Kütahya : Ahmed Ferid B., Receb B.
Giresun : Tahir Ef.
Mardin : Abdürrezzak B., Abdülğani B., Necib B.
Maraş : Hacı Mehmed Ef., Mithad B., Abdülkadir B.

Malatya : Dr. Hilmi B., İsmet Pş.

Menteşe : Şükrü Kaya B.

Muş : İlyas Sami B., Rıza B., Osman Kad-

ri B.

Niğde : Ata B., Halid B.

Van : İbrahim B., Münib B.

(Reddedenler)

Gümüşane : Zeki B.

